

Шькое
Тасан

М
Тараме
Тыле
Көңү

921
33

Şikoe Hesen

Mereme Dile

Kurd

ШЫКОЕ
НЭСЭН

Сэрэме
дөле
Жүрү

Нәширәтә «Найастан»
Сәреван 1970

**Շկոյե Հասան
Քրդի Երագաներ
(Քրդերեն)**

*«Հայաստանի հրատարակչություն»
Երևան, 1971*

**Шкоје Гасан
Мечта курда**
(на курдском языке)
Издательство «Айастан»
Ереван, 1971

ДЭРҢЭҚА ШАЙИРДА

Шькое Һ'эсэн гонде Щамушвана быч'укда ль нәһ'ийа Аг'баране (Әрмәнистана советие) сала 1928-а жь дйа хвә буйә.

Шькойи пенщ сали бу, вәхта баве ви, Аһ'мәде Һ'э-сәне Мьдо, кә шәр'е һ'әмдьянаеи пешьнда жь гонде хвәйи Шатьрог'ли ль қәза Қәрсе (һна Т'урк'на), щишь-һьти бубу, эш у зәдә лек'әтһн, бист пенщ салйа хвәда чу р'әмә'те. Апе Шько-Софи, хвәйтие ль Шько дькә, мәзын дькә у дьдә бәр хвәндьне. Шькое Һ'эсэн бәре ә'вльн гонде хвәда хвәндйә, һ'әтани дәрсхана чара, паше мәк'т'әба гонде Әләгәзейә орт'әда хвәндьна хвә һьлдайә. Сала 1948 пәй хьлазкьрьна ве мәк'т'әбер'а университета Ереванейә дәвләтеда, п'ара Р'оһьлатеда те қәбулкьрьне, у сала 1953 хьлаз дькә. Жь сала 1954, һ'әтани сала 1957 гонде Баг'нареда, ль нәһ'ийа Гаграе (Абхазиа), дәрсда-ри кьрйә, дәрсе зман у ә'дәбйәта әрмәнийа дайә. Сала

1959 Шькое Н'эсэн р'едаксиа р'адиохэбэрдане к'ордида, ль Ереване, чава т'эршмэчи у хэбатк'аре э'дэбйэте хэб'тйэ. Сала 1961 аспирантура Академиа Эрмэнистанейэ олмада те қэбулк'арьне у дьчэ бажаре Ленинграде аспирантура Института Шмаэ'те Асиаеда хин дьбэ, сала 1965 эш аспирантурае хьлаз дькэ.

Сале хвэндк'арне шьеред Шькое Н'эсэн р'ожнэма университетейэ чапк'рида р'онайи дьдйт'н. Э'франд'нед шайир Н'имли р'ожнэма "Р'йа т'эзэ,-да тенэ нэш'рк'арьне. Шеред ши бь змане урьси, г'орши, эрмэни Ленинграде, Т'блисе у Ереванеда хат'нэ нэш'рк'арьне.

К'ьтеба шайирэ пеш'н бь сэрн'вिसара "Қалч'ич'эк,, сала 1961, йа д'ода бь сэрн'висара "Т'эмбуре к'орда,, сала 1965 р'онайи дит'нэ. Эва бэрэвока шайирэ сьсианэ, вэки те нэш'рк'арьне. Чава т'ематика ве бэрэвоке, оса жи е бэрэвоке жорготи, п'ыр'шур'эйэ. Шайир Октябра Мэзын, зорайа Вэт'эне советие, э'фатийа чек'рдаре коммунизме дьстьре—эвын к'ана ньфусдарийа шайир. Шэр'к'арийа шмаэ'та к'ордайэ мерхас бона азайе у сэрбэстие нава э'франд'нед шайирда шик'и лайиқ дьг'нэ. Шайир бь г'оманэкэ мэзын шьк'кле сьва шмаэ'та к'ордайэ, к'о иро нэ хвэйе изып у эхтийарийа хвэйэ дь Р'о'һ'лата Незикда, дьдэ у баварэ, вэки хуна бона азайе хат'йэ р'ет'не, д'эя начэ.

Шайир оса жи Н'об у Н'эзк'арьна т'эмьз дьстьре, шьк'ле т'эбйэте дьк'ышинэ. Ве бэрэвокеда ши дит'нэ шьер, чаринэ у д'о дэстан (поэм). Ванда шайир хэм у хйале шмаэ'та хвэйэ п'ыр'қ'ор'нэ дьдэ диһарк'арьне. К'ьтеба ша-

йирэ пешын— “Қалч’ич’эк,, жь алие хвэндэване к’өрд
һатэ бэгәмкърне, дэрһәқа ве бэрэвокеда мьқалэнэ баш
һатнэ чапкърне. Р’өһ’е э’франдьнед Шькое Һ’эсэн бь
к’урайа хвэва, фькър, дөшөрмишбуна хвэва к’өрдийэ,
йа щмаэ’тнейә, әв бь ч’э’ве мьлэте хвэ ль э’мьр, қәвман-
дьна дьньһер’э. Шькое Һ’эсэн бь дэнг у к’өбра хвэйә
хвәхвәтне, бь змане хвэйи шайиртие гьлие хвэ хвэндә-
ванар’а дьвежә.

Дөшөрмишбуна шайир бь шькъл у сьфәтын. Т’эбийәт
у ә’мре щмаэ’та мә, сьфәте мерхасе шайирә лирикие
р’аст тенә ньтьрандьне; бәнж у бала дота к’өрдайә бь
шутьк у шьр’ав у р’ашкале к’өрдайн ч’эк у р’һ’але мь-
ләтне, кө р’асти мә тен э’франдьнед Шькое Һ’эсәнда,
нәхвәшнә р’ьнд дьдьнә шьера. Шькле шайир кө чедькә
конкретьн у сәрәщәма ванә сосиалие һәнә. Шайирр’а
ль һәв те неологизма (хәбәре т’әзә:— ә’ршһ’әмез, дәв-
ранқәләш, қөрсәхтитан, ә’мьрхөлқ, льбаснарин, һивва-
ни), метафоре т’әзә (Р’ое т’унщьк у т’әмури шәкър һу-
на,,) чекә.

Бона поэзна Шькое Һ’эсэн йа сәрәкә сазбәнди у т’әқ-
ла шерейә дәр у һөндөр’ә. Әва йәка к’өбра стране дьдә
шьере шайир. Ве гәве Шькое Һ’эсэн пешда те чава ша-
йире лирик у эпик, чьмки әв шьерар’а т’әвайи өса жи поэ-
ма дьньвисә. Әм дәстанинед э’франдарийи т’әзә шаире
к’өрдр’а дьхвәзын.

Э. У. Бәк’осва

К'ОРДЫМ

·Эз натъмә хар жь ч'йае һешин,
·Кө бәнгинә т'ым жь нура ә'рша,
·Кө сәр синге ван ч'әм дыкын хөшин,
·Шәв у р'ож дыстрен у к'обар, у ша...

·Эз натъмә хар ч'йае сәр гьжык,
·Кө п'ор' вәдычр'ын бь шәе тә'ве,
·Кө р'әфе ә'вра нот'ли қьжык
·Сәр ван чәрх дыдын т'ым нава һәве.

·У әз бирнакым ә'сле хвәи ч'йайи,
·Т'ым минани ч'йа әз зорым, к'обар,
·Әгәр мын дәрд бын әгәр мын шайи,
·У чьдас мын хын бьруске щәбар...

·Эз ч'йае ч'йамә, жь ч'йа бьлынтър,
·У р'өн'е мынә к'ьтеба дәвра,
·Мын әв нвьисйә бь хун, бь агьр,
·У бь қәләма бьруске ә'вра...

·Т'ьлбмә

·1967

МЫН ЛЬ Э'РША СЭФЭРЭ

Бу хърмина Аврорае,
У гӱлле we бунэ доргэр'
У фьтъл дан дор дьняе,
У ль э'рша кърн сэфэр...

Гълие Ленин п'эрwэзэ дан,
Бун стэйре бэхте и'сен,
Бун азайи, мал у шэмал,
Дьнер'а бун аqъл у зен...

Г'ълбис
1967

ОКТИАБРА НУР

Дэнгбеже тэмэ, ль тэ эвиндар,
Октйабра нур,
Тэ да мын э'мър у зьман у зар,
Эз къръм шарур...

Шире дайка мьн тө ширьнтъри,
Шәрбәт, шәкьри...
Т'әк бь р'әвшә тә ә'мьр ньтъри
Гөлед агъри...

Гөман у ч'ари вәк бав у бьре
Һәр дәм у вәхте,
Дьле мьн шайир бь тә дьстьре
Гав у сәһ'әте..

Т'ьлбис
1967

*
* *

Тө вәрә, һогьре қәләме,
Ве р'ожа бәхтәвар, ве дәме,
Сазе хвә бьк'өтын сазе һәв,
Т'әви һәв әм бьстрен р'ож у шәв,
У чава бьлбьле лап бәнги
Бь заре к'өрдаи п'ьр' зәнгин
Бьһуньн к'ьламед һ'әвәси
Жь р'өһ'е дәврейи к'ур, ә'йнси.
К'ижани пе дьжи әв Вәт'ән
Бәхтәвар у аза, у бь к'ән,
У к'ижан бона дьл бйә бәйрақ.
Әрд, әрша бьльнд бйә тақ бь тақ.

Шәwq дайә дәwране лапә дур,
Гөр' кьрийә әвина мәйә к'ур...
Әм бьстрен бь һ'әйри, бь һ'әwас,
Р'өһ'ар'а, дьлар'а бьбьн нас...

Ленинград

1964

ЛЬ СМОЛНИЕ

Мьн һьлдайә саз у т'әмбур,
Дьлилиньм т'еле дьла,
Әвина мьн wәк бә'ра к'ур,
Фур' дьдә гөр' п'ел сәр п'ела.
Бой шабуне т'өнә к'әнар,
Әw ши набә ә'рш у ә'рда,
У дьле мьн алав у нар,
Буйә р'ожа р'өһ'е бәнда.
Ва бәр мьнә qәсра ә'рши,
Смолниа нур, ә'зим, к'әбир,
К'ана бәхт у ә'мре хwәши,
Wәк миллион р'ож дьдә нәдир,
Сьщада we дә'с у чагуч'
У бәйраца мә агьри,
Мә хәрq кьрийә дьнйакә п'уч,
Бь зора хwә октябри...

Ленинград

1965

ЖЬ ФР'ЪНДЕ

Вәхта дьнһер'ым эз жь п'әнщәре,
Һ'әйр-һ'ьжмәк'арьм, бьнһер'ым жере,
У п'әнще зер'ин жь р'ожа щәбар,
Жорда дьр'ьжьн у бәржер тен хар,
У һ'әмез дькьн п'ьлте ә'вре чил,
Дьднә ә'вра хәмләкә һәлил.
У ә'вр, мина қәйке сәр бә'ре,
Ль мәзила шин дькьн сәфәре,
У ә'зман ноли коне һ'ькйати
К'өбар вәгьртйә тәже қөдрәти,
Ле дальқияйә р'о чава шәмдан,
Мина сәрдьлка зәрийә тәр'ә-щан.

2

Әз жор дьфьр'ым, баске мьн пола,
Әз тәйре Симьр', нә ч'ука чола,
Мьн һәв вәжәндйә мьжа сәр зәмин,
К'өбар дьфьр'ым ль ә'рше ә'змин,
Әз брускер'а к'әтьмә дә'ве,
Бьруск жи мьнр'а нькарә ләз бе...
Пешқәдәмар'а ә'щев, зәндәмә,
Әз нет у фькьр, зора бәндәмә,
Р'ожа зер', нәдир ва нав ч'әнга мьн.
У һива бьк'ьр ль бьч'әнга мьн.

Мьн һ'эмеэ кьрйэ э'рше бе мэзил,
 Стэйре дурр'а ээ бумэ дэлил,
 Мьн жере һиштйэ хвэлийа зйарэти,
 Хвэлийа Wэт'эне хвэйи қөдрэти.
 Йа кө сәһ'этэ, йа кө қәватэ,
 Йа кө гөманэ, йа кө т'ақэтэ.

Ленинград—Т'билиси
 1965

ЛЕНИНГРАД

Һ'эзар зар у зьман ль вьр дьхөлхөльн,
 Wэк дэлавед ве Невае,
 Һ'эзар бэхт у мьраз ль вьр дьгөлгөльн,
 Wэк тиренща тэ'в у р'ое.
 Һ'эзар эвин-мөһ'бэт ль вьр дьбьшквьн,
 Wэк соргөле ве баһаре,
 Һ'эзар соғақ у зив дэлав һэв дьчвьн,
 Мина р'эхте синге йаре...

Т'ьлбис
 1967

QƏLƏM

Qələm,
Qələm!
Сәре тә туж —
Мина кәләм,
Хәбәре тә —
Мина мәлһ'әм,
Йан к'әскьзәр,
Минани жә'р,
Мә'ре тәйар
Бона нәйар...

Шабун у хәм,
Нет у фькьр,
Wэк ч'әме гөр'
Бь ләмә-ләм
Бь п'еле һ'өр'
Тәр'а т'ьм тен,
Т'ьм дьр'ьжьн
У дьп'ьжьн
Сәр к'аг'әзе
Гав у лә'зе.
Чьбә тә дин,
Нет у айин,
Мәрәм, мьраз
Һәр гав у қас
Wэт'әнр'а т'әк,

**Партиер'а т'эк,
Мьлэтр'а т'эк
Нэбэ хайин...
У тө бьстре
Нав-дэнге ван,
Зора ванэ бе нэд, т'ым нөһ...**

Фькре Ленип

Хвэр'а бькэ
Исаф, айин,
Эвын нура бэхт, азайе,
Т'охме шайе,
Жь we нуре,
Жь we фькре
Тө буйи хөлц
У нэр гаве,
У нэр лэ'зе
Дьднэ тэ
Шөрэт у дьлц,
У нэр хэзе,
У нэр хэте
Дьднэ тэ нез,
 qəwəte...

Тө т'ым бьстре
 Зора Wət'эн,
 P'əwша Wət'эн

У

**Кьрьнед Партия титан
Бой дьжмына**

We бьба
Тэ'н,
Дэрд у К'эсэр...
Көла һ'эвтп'энц,
Көла һэвтсэр

Бона нэқэнц.
Wэт'энр'а т'эк,
Партиаер'а т'эк,
Мьлэтр'а т'эк
Нэбэ хайин...
У wэки дьн,
К'эсэ у кьн,
Тэр'а дэстур
Незик у дур
Тьште қыр'еж
Бьбьр', бавеж
Минани шур...
Ль ве дэwра э'зим,
К'ьбир,
Шэwq
У нэдир...

У нета тэ,
У фькра тэ,
Айна тэ —
Т'эне р'асти,
Т'эне р'асти...

Қаләм,
Қаләм!
Хвәр'а р'астие,
Р'астиа Ленин
Бькә айин
У бькә дин,
У бьһ'эбин...
Чь дьвини,
Наһ'эбини,
Бежә р'асти...
Р'астие хвәр'а
Бькә мәсәф
Wәк дьле сәф...
У ви чахи
Гөла баг'и
Шәнг у шохи...
Т'әк ви чахи,
Т'әк ви чахи
Те сйанәтби,
Әшқ, мөһ'бәтби.
У фькьр к'ур,
У к'елм шарур..

Ленинград .

1967

МЫН ЛЬ ЭРША СЭФЭРЭ

Т'эмбуре мын, мын қәтандын иро симе тәйә гөл,
Дәwsа сима мын к'aw һуна у тәва кър т'еле дьд,
Иро мыр'а шәжн у ә'йдә, мын ль әрша сәфәрә,
Һ'әзар гөлан, һ'әзар баһар ле кър р'әхт у к'әмбәрә...
Әз һ'иввани, марсәвани, әзе тем жь Венере,
К'ыламе мын р'әшһан әрша, шәwqе дьдын мын у р'е.
Дьле мында һ'әзар бьһар, һ'әзар нисан у ә'мыр,
Р'акета мын һ'әсын шутйә стәйр у кәввр.
Әз дьфьр'ым ль Р'йа Кадьз, дькым сәфәр, шьриде,
Нә вьр кайә, нә жи кадьз, кә жь қөр'не мырн тен.
Бә'ра эгьр we фур' дьдә, қьлнә-қьлпә wәк снтъл.
У дьк'ышә ноли ә'wра, педа гьрти әрш у мыл.
У Ләйл, Мәщлум һәвдөр'а тен, мын р'адмусьн һ'әзрәт'
Дькьн собәт мыр'а гьлне һ'әба хwәйә қөдрәти,
Кә жь әр'да әw р'әвинә дәрде һ'әба хwә батьн,
Ч'әв ль р'енга ә'вде амын, жь хәрибие ньватьн...
Мын го: "Wәрьн Шеврьстана мынә сәрбәст у аза,
К'ә нькандйә дара шайе, дара бәхт у мыраза.
К'ә әз бумә хwәйе бәхт у ван һ'әнәре һ'әкйати,
У к'ә бәндә дәст дайә һәв бь ә'фати, бьрати...
Һ'әб, хәбате wәлат кьрйә гөльстана т'ым бьһар,
У комунист дьқәлешьн әви әрше нур у нар,
У хәрита бәхта әвда Ленин к'әмал к'әшандйә,
К'әмала wi бәрбь әрша комунисте мә шандйә,
Зора мәр'а, зәрпа мәр'а т'өнә һ'әдуд у к'әнар.
Т'өнә қәwат у т'өнә зор, мә жь әрша бинә хар.

Һ'әрке ә'дук бь нәмами сәр вәлетр'а бьфьр'ә,
Дәсте мәйи пола, һ'әсын ши нав һ'әве дьгьрә,
У р'акете мәйә бьрқи бәрбь ш'иә дьк'ышын,
Қанате ши у баске ши жорда тен у даудьшын...
Мьн го,— вәрьн әм бьгәр'ын— һун ль әрша нәнәсын,
Жь һ'өнөре мәйн әрши һун бехәбәр у бәсын...
У р'акета мьн ши ләқйә бае бьруск у бьрқе,
Ве р'оава шьрид хвәшкьр у фьтъл да ль шәрқе,
Һай-һай, т'әзә ван р'е хәриб дькьм т'әвдир, дькьм к'ар,
У сәр ван р'йә әз хөлқ дькьм ә'мрәки нөһ п'ьр'бьһар.
У ләвзе мьн бунә стәйр ль әрше нур, т'әтәри,
Ә'вд у ә'нсаи, һ'әму шайир мьн ман мәт'әл у һ'әйри.
Мьн р'о авит әршәки дьн вәк дөр'әкә мьсқали,
Мьн әрше дьн аниң дәвсә һ'әзар р'оә бут'али.
Әзман буйә вәре шәмал бой т'ариқә мьнә нөһ,
Мьн да әрша дьл у тамар, хун у қьнет, ә'мр у р'өһ',
Бәхт у йәзйә хвәйә к'ьбир әз дьвнвсьм сәр ә'змиң,
У бәхте мьн дьгөлгөлә ноли зәрийә сәр зәмиң.
У баранед стәйрә гөр' бь хөшнна нубари
Һ'әчар қөлба бун хер у бер, ль мьн, бәхте мьн барни...
Дьр'әшиньм тов, т'охьме дәврә хвәйә ә'мьрхөлқ,
Жь товчине бьльнд дьбьн нурстәйре һ'әзар дьлқ.
Бәр ч'ә'ве мьн, сәр сәре мьн гөрзе бьруск у бьрқе
Гәшә вәтен у шиш дькьн ль р'оава, ль шәрқе,
Мьле мьда бунә базбәнд к'әскәсора һ'әзар р'әнг,
Сәр мьле мьн мьжа әрша ноли пәмбйе к'әви п'әнг.
Ль бәжна мьн к'әв ньт'рийә р'әнге әрши аваз сут,
Жь ши р'әңги мьн дьрутйә хвәр'а льбас у қап'ут.

Ль сәре мьн т'аше әрши бь стәйре лал у дөр',
Һәр стәйрәк р'окә к'ьбир бь алава хвәйә гөр',
Мьн қот кьрйә т'аше алав вәк к'олозе мәй к'өрди,
У какина к'ьламе мьн те бь ләвзе мә к'өрди.
Жь сәда мьн, какина мьн әрш дьхор'ә бь зьмин,
Әршәк сәр мьн бане қобә, әршәк бьн мьн зерзәмин.
Т'өнә қәвәт у т'өнә зор мьн кәвкикә жь сәр зин,
Жь әршәки әз дьпәкьм бәрб әршәки дьһа шин.
Мьне жәндйә у вәжәндйә дьле нәйар у қомсйа,
Һ'өнөре мьн, әфатйа мьн мьрие гор'а пе һ'ьсйа.
Әз стәйре нәбинайн дьр'әшиньм сәр әрша
У стәйре нәбнинайн жорда тиньм мәрд у ша,
У бьһаре гөлхәмьлц мьне анйә бой бәндә,
Бь бьһаре мьн ньтьрин мал у ошах бь зәндә.
У сәр гөле нөһ бьшкьви мьн вехьстйә агре дьл,
Гөл вәдькьн бәлге ағаз у деме хвәй қәрәфьл.
Қумьстане мәре гьлци, ль к'ө мәра мәр дьгәст,
Гөл, сосьне мьн ле барин, жийин дане дәст бь дәст.
Мьн жийин да, мьн әвин да әрш, т'әбйәта нәһ'ьшйар,
Әрш у т'әбйәт, р'о у стәйр мьнр'а бунә дост у йар.
Һелма дәвре, к'елма дәвре мьнр'а буйә бин, нәфәс
У ч'әп у р'аст кәвкн дькьм к'әскәсоре хвәйә дәс,
К'әскәсоре мьнә гөрзи әрш—а'ләме бун хәләқ,
Әрш у әрда әзьм йази, әзьм хөдач ү фәләк....

Ереван

1966

ШИНА Э'РФАНЕ Э'РША

Боиа биранина

Иури Гагарин.

Эве баһара бь гөл у букин
Чьма кьр зарин, чьма кьр зукин?
Гьреда р'эша сэд һ'эзар салә,
Весбеда хвэр'а дьгри, дьналә...
Эве бьһара бь гөл у букин
Чьма вэк пупу һа кьрә кукин
Т'эви дьле мьн, т'эви кӧле мьн,
Кӧ шыкенандьн баск у мьле мьн...
Эзи һ'эзнимә, дьл мьн эт'имә,
Дьл мьн бь р'эшә, бе эшq у р'әвшә,
Бе зьман зарә, дәст мьн т'әварә...
Шин у гьрийә... Wэт'ән һәварә...
Wэт'ән һәварә... Wэт'ән һәварә...
Щаба нәбхере вэк бьруск фьр'йә...
Гагарин к'әтйә! Гагарин мьрйә!
Бәр, голе Wэт'ән т'әвә шелуньн,
Минани ч'ә'ве бь һесьр, хуньн...
Эзмане кал жи ч'ә'ве хвә гьртйә,
Тәрка мьрьне дьле ви к'әтйә...
Ч'йае Wэт'әнә к'ьбир ә'сабә—
Ван һесьр ч'әмьн, дьбарьн гӧлгӧл,
Вах... шаба нәбхер ван вәжәндйә дьл...
Р'ожа хәйири дькә шин-гьри,
Р'әш у мьшотә бь ә'вре тә'ри.
We жекьрьнә гӧлие хвә зер'ин,

Данә сәр синге әрфан Гагарин...
У һива хвәйинг бь қужьн-қур'ин
Бьрао дькә ль сәр Гагарин
У р'апәлькйә сәр у ч'ә'ве хвә,
Сәре хвә бане әрш-ә'змин дьхә...
Стәйре дьлдах бь wa-wәwәйлер
Йәк-йәк дьнвежьн сәр бьре хвә шер.
Бь заре к'өрди әw дьллиниһн,
Әрд у ә'змана т'әв дьһ'әллиһн...
Сәр Гагарине ч'ә'всут, чур'-ч'ә'қәл
Баһәзе Wәт'ән гьредан к'отәл,
Дәнге бруски готьн "Һәйwеран...,
Жь дәрде гьран ч'йа. зьнар һеран...
Гәр'йан а'ләме, әрше лапи жор,
Һатьн, сәкьнин бәр Кремла Сор...
Бьрао кьрьн сәр бьре әрши...
У wьр к'өндәбун у дан сәрхwәши,
Г'отьн: "Wәт'әно, бьра тә хwәшби,
Ль әрш у әрда т'әм тә'ва гәшби!...
У әрфане тә нөһ қапат бь нур
We диса һәр'ьн әрше дәраз-дур.
Әwe бьфьр'ьн қанатед агьр
Певр у Мезина, р'ое бьльнтър,
Дәрен тәвәке әрше лап нәнас.
Ль дәвр у зәман ч'ир'окьн һәр қас...
Наве Гагарин бь дәвр у зәман
We фьтъл бьдә т'әм әрд у ә'зман!...
Ереван

1968

ШОТ'А Р'УСТ'АВЕЛИ

Ва Шот'ае нōһи к'ѳбир жь һ'ōба дьл про дьстре,
К'ьлама ви дōхōлхōлэ у п'ел дьдэ ноли К'ōр'е...
Данге Шот'а к'ōбар у зиз бь титани дькэ зынгин,
Жь Казбеке жор дьфьр'э та тэвэке э'рше э'змин..
У лэвзе ви дōр'-щэвахьр э'змана бун певр у стōйр.
Шаһ у сōлт'ан, дьһйа педа бэр к'ōндэ бун һ'эвас у һ'эйр.
Дэвран ль дэвре хэр'ьщи, у зэман ль зэмин хōрйа,
Сэда Шот'а ноли бьруск т'ьм бьрқ вэда, дьне хōрйа...
Дэвр у зэман һ'эта иро чоугуре ви т'ьм гōжинэ,
Дэвр у зэман һ'эта про сэда шййа т'ьм қужинэ...
We сэдеда дэрде зэмни, we сэдеда һ'ōб у эвин,
We сэдеда гōмана дьл, we сэдеда дьле қəвин,
We сэдеда һесьре шор', we сэдеда шькйате зор,
Р'ōһ'е дэвра һ'эта иро ль we сэде бйэ ник у мор,
Шот'а дэвра дьжи чава гōрще бемэрг у Гōршстан,
Гəһ ль шайе гōл у баһар, гəһ ль щэнге сōр', звьстан...
Э'вре тэ'ри нот'ьли зйа гəһ ль вэт'эн бун қəп'эчэ,
Хвэстьн вэт'эн һ'уфи хвэкьн, дьл ле бькьн һ'эзар п'эрчэ.
Гəһ хун р'абу ноли бэ'ре, һэйло авит сэре Казбек,
Жь шин-гьри дайка ч'э'вкор, сыпи бун нот'ьли һек...
Мьл дан һэвдō шер Тариэл, Авт'андиле шохн бь шэн
Бьруск бари жь гōрзе ван зэрпе гōрза бу мьж у чэн
У һат сэда Тариэлэ, ви дьжмьн кьр һелəһелэ,
Бьрщ у кəла К'ашет'и р'эш һатэ харе бе фэн-фелэ..
У э'фата Нестана р'о кəла кōле анинэ дэр,
Бу к'элэфэ кəла К'ашет', весйа дьде дьжмьни. мэр

Бь бьруски кьрә ширдин азайа нур жь ә'вре р'әш.
 Н'әвт тәвәке ә'рш у ә'рда к'әw хөлхөли та Н'ынд, Н'әбәш.
 У азайе к'әw вәкьрын баске шайе дьне-ә'ләм.
 Н'өбе п'елда нот'ьли бә'р, ль ә'рш-ә'рда кьр ләмәләм...
 Р'енге шайе гиһанднә һәв у сәр ванр'а н'өб бу п'ьра,
 Бәндә бәндәр'а бу һогьр, бь дьл у сьдқ мөт'аш, бьра...
 Зөлм-зәлули дьне һьлат ноли мьжа дәрбаһаре,
 Нестана р'о ширьн к'әнйа, гөл жь ә'змен һатнә харе,
 Де дәргуша хwә н'әмез кьр, чава ә'зман р'ожа нәдир,
 Сәр рйа бәнда ишьқ вәда азайе бь деме к'ьбир...
 Зөлм-зәлули, самум, т'офан к'әтьн қәфе зәр, зьнара,
 Ми у гөрва бунә һогьр, т'әв ч'ерйан гөл к'ьнара...
 Н'өба дьла ль ә'ләме бу к'әскәсор, к'әмбәр у бәнд,
 Тә'лайа дьл т'әмам р'ьжйа, әвин ле бу нәбат у қәнд,
 Гөрщстана к'әw бу зәйнәт, бу шарьстан, гөл у щьнәт,
 Зор Авт'андил у Тариел бунә бьрша дьле мьләт...
 Бунә гөла шайа бәндә Нестана нөһ, гөл, Т'инат'ин,
 Гөрщстана к'әw-к'өбарда дьлар'а бун әвин у тин.
 Дәсте шәр'а қәйд кьрынә ә'рфәне бь п'осте пьльнг,
 Шуре шәр'а бона ә'мр кьрынә дә'с, чагуч', к'өльнг,
 Ава дькьн к'оч'к у сәра, бьрше әшқ у шайа ә'рши,
 Жор дьр'ьжә, жер дьр'ьжә сәр ә'йсенда хер у хwәши...
 Дьчәрьхьн р'әфе кәва, ә'змане сут дьдьн п'әрваз,
 У ә'длайи жор дьфьр'ә бь қанате алав, аваз.
 У Гөрщстан ноли дайик әшқ у бәшәр дьлуриנә,
 Хәмла we р'аз, қамәтьн ч'йа, we дәст ч'әме балуриנә.
 Әwләде we льбаспльнг кьрын баһар ә'рд у wәт'ән,
 Аваз дане, хәмьл дане, ньтьрандьн ле бәр-бәдән...

К'ылама тэ, к'ыбир Шот'а, ль сэр заре дэвра э'фат.
Жор дьхөр'э, дур дьфьр'э вэк бьруска дьле шэват.
Гөршстане сэр дэсте хвэ Казбек тэр'а кьрйэ некэл,
Дьл, диwane тэ вэкьрйэ бэр дьнйае һ'эйр у мэт'эл,
Дьнйа һатйэ сер, т'эмаше ль хьзна тэ бь лал у дөр'...
Эвин Сэнэ'ан у дота гөрш т'эв һатьнэ бь һ'оба гөр'...
Бь саз, к'ылам, т'ел у т'эмбур һатйэ мәле мәйи Щьзири...
Бьре т'эйи пешэwьти, хвэйqэзэле щэwаһьри...
Бой братйа мә зйарэти, йа дэвра те дьхөлхөлэ,
Анинэ жь К'өрдстане гөл у р'ьһ'ан, сосьн, лэлэ,
К'aw һунанэ бь һ'эйр, һ'эwас хвэ дьлар'а чава бэнги
Бабэти тэ т'аше э'рши миллион-миллион awаз, р'энги...
Шот'а қөрба, братйа мә те жь һене р'эшьк-тэ'ри,
Мэ дәст да һэв бь сьдqe қэнщ, бь һ'эзар дьл у щэгэри,
Братйа мә қэwинэ жь қэлг'ане бэрк', пола зьри,
Бьрше дьжмын ноли к'аг'эз бэр гөрзе мә т'ьм п'ьзьрин.
К'өрд Иване, к'өрд Зак'аре Симьр' э'рша анин харе,
П'эр'-баске wи шэwq у wэршэq кьрын т'аше гөл Т'амаре
Т'ур', бэйрақед қьр'ал, шаһед бабах у фэ'ш, дэшал у һ'өр'
Данин бэр-п'ие Гөршстане чава п'ешк'еш, р'эwа мә дөр'..
Т'амар р'унышт, э'рфан доре бунэ хэмла нав зозане,
Шэрава р'эш э'йни шэwэ, п'елда ноли Элэзане.
У шьере тэ кьрын хөлин вэк ч'э'вкание Гөршстане.
Һ'эландьн буз, щэмэда дьл, бэрф, шьпука звьстане.

Ереван

1966

БЭР ҺЕКӘЛЕ ӘМИНЕ ӘВДАЛ

П'ешк'еши шестсалийа буйина
Әмине Әвдал дькьм.

Һекәле тә ва сәкнйә к'ав у к'обар вәк Сипан,
У деме тә ишьқ дьдә ноли р'ожа нав ә'зман,
Тө дьнһер'и дәвране дур, кә тен пәй һәв бь қәйт'әр,
Қә йәк зер'ә, хер у берә, йәк жи р'әшә ноли мәр,
Бь дьле сах, р'әһ'е қәрсак, бь ч'ә'ве хвә батыни
К'өрдстана сәрбәст, аза, к'өрде әфат дьвини,
Қә азайи дәсте ванда буйә бәйрақ у шәмдан,
У тө дьчи мьшлица ван чава хвәйи у хөдан,
У дьгәр'и К'өрдьстане, ошаха к'өрд ә'шқ у дьл,
У наве тә сәр заре нөһ ширьн дькә хөлә-хөл,
У ль дәвса ви шест сали, шест бьһаре лапә көрт
Дәвране бен һ'әзар-һ'әзар т'әв бьһаре дьле к'өрд...
Хәмле т'әзә әве р'ахьн ль сәр қәбра тә к'ьбир,
Уе бьбьн р'әхт, бьбьн к'әмбәр ль һекәле тәй нәдир...

Ереван
1966

WƏРНƏ МЕВАН...

Ч'әм у кание' мә ширьн, шәрбәтън,
Голе мә зивин т'ьжи қаз, бәтън...

Ч'йае мæ к'ьбир стуньн бьн э'рш,
Ле гөл-сосьньн нәр бьhöст у фэрг'
Зэлалæ э'зман вæк кание авсар,
Тэйрке бьhöште т'ьм ле тенæ хар..
У р'ожа зер'ин бь т'ьли-печ'йа
Дьн'эр'ьшинæ бәрфа сәре ч'йа..
Ширьн гөвинæ бьлура швин,
Сæда we нәр щйа мөһ'бәтә, эвин-
Жь we эвине эзъм т'ьм сәрхвәш,
Жь we эвине бәхте мьн т'ьм гәш..
Жь we эвине вәдбьн гөл-сосьн,
Жь we эвине бьлбьлæ бә'сьн..
Ширьнæ, э'зиз—Элэгәза мьн,
К'өбар, бәхтәвар гөлгәвәза мьн.
О, вәрьн, вәрьн... Вәрнæ вьр меван,
Дост у бьре мьн, чарһьлқе щьһан!..
Һоринæ, п'әри вьр қиз у зәри,
Жь диндара ван дьл сәвдасәри..
Э'рфан, щьндинæ вьр лаһе к'өрда,
Зор у мерхасьн вьр бәре бәрда..
Нәр калки зәмин вьр п'ехәмбәрә,
Гьлие ван ширәт, Синәмдәфт'әрә..
О, вәрьн, вәрьн... Вәрнæ вьр меван.
Дост у бьре мьн, чарһьлқе щьһан!..
Шәрав дьк'шә вьр мина ч'әма,
Мәрвь бир дькә вьр дәрд у ҳәма.
Т'әв қәлийа селе, нане п'ьнпохи,

Т'ъли-печ'ие хwэ те пер'а б'ьхви...
О, wэрын, wэрын... Wэрнэ в'ьр меван,
Дост у б'ьре м'ьн, чарqөлбе ш'ьнан...

Ленинград

1967

ЛЪ МАЛА Т'ЭЗЭ

Б'ь дэф-зөр'нэ, эшq у шайн
Вэк'ьм дэре тэ авайи,
Б'ьра б'ьби б'ьрща к'ьбир,
Хwэ тэ б'ьг'ьн эл у э'шир.
Дэ'wэт тэда тек'ьн р'ьнгин,
К'ьлам теда тек'ьн зынгин.
К'ьлама м'ьн н'өн н'ьвиси
Шэwqе д'ьдэ qөлч'е тэйси,
У тэ'в-ишьq н'өндөр' дэре,
Жор б'ьр'ьжэ ж'ь п'энщэре,
Буза д'ьла б'ьн'элине.
Ле н'өб-эшqе б'ьк'элине
Машоq зэриа хwэ б'ьвинэ
Зэри жер'а э'м'ьр бинэ...
Шэwq у нура д'ьле бэнги
Вэкэ гөле н'өнэ р'энги,
Э'м'ьр б'ьдэ мале т'эзэ.

У эшq wанда т'ьм бьбэзэ...
Эшq т'ьжибэ h'эму мала,
Эw жь эшqe бьбьн лала...
У нэвиньн де у дэргуш
Тэ'ли-тэнгйа, дэрд у хөшуш.
Wан h'эмезкьн т'эне баһар,
Эзмане сут у тэ'ва нар...

Ереван

1966

СЬБА ГӨНД

Ль сэре ч'йа тэ'ри h'эля бу мьна,
Э'рш ньтьри бь р'энге сор у h'ьна,
Хелйа гэвэз бьрьци жь р'оһлат,
Шэве һьлда даw у дэлынг, р'эш хэлат,
We фьзьранд, бэрб р'оава чу, бэзи,
Дика һэвр'а бь дэнге зиз кьр гази.
Мьже кавран к'оч у бар кьр, т'эртъли,
Шэмдане зер'хэмьл ль wан бэтьли.
У р'адное к'обар-к'обар хэбэрда,
Сэда we зиз зьнгин кьрэ чэ'л-нэрда,
Фур'э-фур'а трактора бэста һат,
Дэст-п'ие wанда э'рд қельши у ньват.

Тэйрэда эшқ ширьнкьрын саз, к'ылам,
П'энше зер'ин дак'этын сэр ч'йае а'м,
Мина сйара бы гэф данэ пэй шэве,
Бук, кэвани шцн қөлоз бун жь хэве,
Данэ э'лба, бы лэзобэз чун тэвле,
Ч'елэк дотын у ажотын дэв шэвле...
У бу р'эцин, у бу т'эцин дэр-башйа,
Бу о'р'ини, бу хорэ-хор ль нэр шйа.
Көлина нат биша шире батыни,
У бэр дэрия куч'ка кьрэ э'вт'ини..
Чомах сэр мьл мина гөрзе Р'остэм Зал
Гаван нав гөнд кьрэ газн. бу т'элал...
У кэре пез пешйа мьже хвэ да ч'ие,
Нерие кэвэр бы хилэ-хил ль пешие...
Шьван к'обар we сэкьнйэ сэр зьнер,
Те гөвина былура ши сөр' у сер.
Кал-пир дь'а бэре хвэ дан шэмс у фэрх,
Кө хун нэбэ н'эта позе кар у бэрх...
К'эс нэвинэ шэр' у дэ'ва хэлайе,
Т'ым дьнебэ к'эскэсора эшқ-шайе...
Қэлфе п'ала гөнд дэрк'этын эшқ-к'обар,
Р'эшйан дэште, мерг у чиман, бэст-бэйар.
Қиз у хорта да т'эбйэте р'эвш у бэнг,
Чол у бэста шэргьрт хэмла н'эзар р'энг.
Н'эзар к'ылам зиз хөлхөлин нав нэве,
У н'эшйар бун гөл, мьнмьник жь хэве.
К'оме зар'а жир дэрк'этын мерг, бэста,
Гөл, мьнмьник жь дэсте ван т'ер вэстйан.

Гөндө к'орда сэр дэсте ч'йе бйэ һелин,
Мьҕаме ҥи сэда канйа у хөлин.
Дөйе тэндурa р'абу сэр гөнд бу хели,
Эшқ у мөһ'бэт ыр һэв бунэ бәрделл...
Кэвание жир дан сьрсума һ'ынг у к'ьл
У дажьрып р'уне қич'ьк, қэрэфьл.
Шькэв аңи, гьрык кьрып сэр сьфре,
Лоше кэвэр пер'а жэнднэ тэндуре,
Дап алики р'эфьк, һэстив, к'ьрданэк,
Лоше кэвэр шькэве бу бьмбарэк...
К'ьле р'унда лош бун һэвришк, ч'ьмьр'ин,
Т'асе һэвришк бьн дэстада зьвьр'ин.
У бина нан дэр-к'өлэкр'а авит дэр,
Т'ербун р'өһ'бэр, т'ербун һ'эта дар у бэр...
Хҥидан һатэ жир кэванйа бь зьпьк,
Сурэт сор бун миана гөле сэр гөпьк.
Кэванйа шанд лош у қат'ьх бой п'ала,
У бьшқурй сьвьк мәшйан дэшт, чола,
Сор-зэркьрып ль синопере мерг, зэвйа,
Шөхөлин ҥэк к'эскэсоре пэй тэ'вйа...
К'елондие хҥэ п'ала һиштын дэв лэ'се
У р'уньштын, к'этын собэт у қьсе.
Бэр тэ'ва зер', дем, сурэте ҥан қарйа,
То, қатьхе мйа бь эшқ данэ бэр парйа...
П'ала хҥэ дан п'арте зер'ин, п'ьлура,
Зьл бьрьдин минани дөр'-балура.

Э'змане сут сэр п'алар'а бу кон-чит,
Сэре һона қар'итка кър витэ-вит...

Ленинград

1967

БУ МЪЗГИНИ

Эз шайире дьне-а'лэм,
Эвиндаре э'рш-э'рда,
Дьле мьн бь сал у қэлэм
А'ләмера хэбэрда...

У дьнйае бу мьзгини,
Ч'э'вр'онайи данэ һэв,
Кө а'ләме бум хвэзгини
Бь саз-к'лам, һ'өб у тэ'в...

Ленинград

1967

ЭЗ ШАМЭ

Мьн го: "Эзе кал бум,,—
У дэм ль мьн к'эньа
Wэкэ һ'эйште сал бум,
Бэхт мьн һатэ мэ'нйа

Мын ар—арван һера.
У р'еч кър бәрф бера,
Звььстана сәқәм
Надә мәщал у чәм.
Р'о ль бьн э'вре р'эш,
Қольбийә ә'вре гәш..
Т'өнә т'алаш, мьнәт.
Мын дьнйа кър щьнәт,
Ле кър хәмла т'әзә,
Әз шамә, ша ә'сә...

Ереван

1965

МЬСЬЛӘТӘ ӘРД У ӘЗМИН

Әзмен го: “Әз зйарәтъм,
Тьрс у сав, тӧщарәтъм,
К'ана нур у агьръм
Бе һәвал у һогьръм...”

Әрде го: “Бәрәк'әтъм,
Бь исан, һәрәк'әтъм,
Хвәйе щоте нәхшамә,
Мьрын-жийине шамә...”

Әзмен го: “Нәмьримә,
Ләма нәтәмьримә.
Әз бь сер у бь сӧр'ъм,
Зәманар'а бьһӧр'ъм...”

Э'рде го: "Wэкэ дөр'ым
Дьле тэда дьзвэр'ым,
Эзе э'вде хвэ қалкым,
Сер-сөр'е тэ бөталкым,..

Эзмен го: "Малхьраво,
Эш чь гьли у шаво?
П'ьр'ьн сөр' у сере мьн
Wэкэ р'ож, стере мьн,..

Э'рде го: "Малмират'ө,
Бае мьн ль тэ һато;
Мьне вэкьр дьле тэ.
Қалашт п'эрдө, щьле тэ.

Э'змен го: "Бане тэмө,
Нур у шәмдане тэмө.
Эз хөлд у сази тэмө,
Дост у херхаси тэмө.....

Э'рде го: "Эз бы к'эмльм,
Сал чар щара дьхэмльм,
Хэмле наз у нә'мәтьм.
Һәр тышти к'ьрйамәтьм,..

Э'змен го: "Т'эв аһазьм,
Шьбһ'е хьзна пьр' касьм,
Мәзьньм, бе қәйасьм,
Эз хвәха хвә нәнасьм.....

Э'рде го: "Думан, мьжъм,
Бэ'ра аqыл у н'ышьм,
Эwлйа сөр'а вэдъкъм,
Дэwла бэ'ра хwэ дькъм....."

Э'змаи го: "Бесэр-бъньм,
Ware бьк'ър, батьмьм,
Бе ньдуд у к'энаръм,
Бь хэфъм, нэ динаръм....."

Э'рде го: "Эз дэнгъзьм,
Н'эму сөр'а дьн'ьсьм,
Т'эне эзе тэ бэ'скъм,
Сэр-бъне тэ мэрфэскъм.."

Э'змен го: "Ек мьн тишкэ,
Эwe тэ жи батмишкэ,
Жь тэ we к'оч' у баркэ,
Ware мьни нөн к'аркэ....."

Э'рде го: "Э'рше к'ьбир,
Тө ве йэке нэкэ бир:
Нэр тышт мьрын ль тейэ,
Мьрна хwэр'а эw дейэ....."

Т'ьлбис

1966

ЗЬМАНЕ К'ӨРДИ

Бь сер у сөр'э,
Щэваһьр, дөр'э
Зьмане к'өрди...

Бь хэмыл, р'эвшэ,
Ширьн у хвэшэ...
Зьмане к'өрди...

Бь нэхш-авазэ,
Лэт'иф у назэ
Зьмане к'өрди...

Гэwgэwe ч'йанэ,
К'өбра тэйранэ
Зьмане к'өрди...

Qэзэл, һьлбэстэ,¹
Шэмдана дэстэ
Зьмане к'өрди...

¹ Шьерэ.

Бэйта Фэҗйә,
Сәүта Ханйә
Зьмане к'өрди...

Шуре Бәрзанә,
Нура ә'ршанә
Зьмане к'өрди...

Мәрт'ала мэйә,
Дәст п'ешмәргәйә
Зьмане к'өрди...

Т'ьлбис
1967

Вәк заре хвә әм хөлхөлин,
Т'ө қөр'нада нәмьрһн,
Вәк ч'йәе хвә әм гөлгөлин,
Т'офана әм нәбрьһн...

Гәләк дьжмьһн к'оква қәлһан,
Әш бунә ах у т'опрах,
Бәр бьруска әм нәһ'әлһан,
Әм шиньһн вәк мейә, бах...

He K'ордыстан бе т'аш, дэвлэт,
Ле эм нэнэ у дьжин...
У дэнге мэ зор у қәшәт
Дәшрәна те бь гөжин...

Wәк заре хвә эм хөлхөлин,
Т'ө қөр'нада нәмьрын...
Wәк ч'йәе хвә эм гөлгөлин,
Т'офана эм нәбрьн...

Ленинград
1966

ДЕ

Әв бә'ре бeбьн, окйане бе н'эд
һесьрын, һесьр, һесре ч'ә'вe де,
Кө әвe шәв-р'ож р'етйә бой әвләд,
Хәв ле н'әрьми, ч'ә'в ле қәр'ьми р'йә дур, қөрбәте...

У фур'ә-фур'ьн әв бә'ре бе бьн,
У қур'ә-қур'ьн окйане бe сәр..
Ль п'ашла вә'дә-дәшрe бе дамын
Дайнк гьрйайә бь дәрд у к'әсәр...

Әw стәйре дур шәват, алав, нур
К'әсәрһн, кәсәр, к'әсәре we де...
Әзман қулкьрһн wan минани шур,
П'ьзьранд п'әрда сәрч'ә'ве хөде...

Дәнге бьруске нав ә'рш у ә'wра
Қур'инһн, қур'ин, қур'ине we де,
Һьлк'ьшһанә ә'рш зәман у дәwра
У шарәкә дьн сәр дьнеда тен...

Һәр к'әсәрәкер'а де к'ьхкьрйә хун,
Жь we хуна р'әш бь щәгәр-щәгәр
Әв ч'ийа у банне дьне п'әйда бун,
Сәкьнин мәлул у т'ьм лал у кәр'...

Әw шәве тә'ри, тә'ристан у былқ
Ль бьне бәр'йа паизе дәрәнг
Жь р'әша сәре дайике бун хөлқ,
Т'әв дьл-дине we кьрһн шәр' у шәнг...

Чь ере һәбйә әwләд'ль дьне,
Қәйд-зьнщиркьри бь дәсти нәмам,
Йане динәре қәбр у мьрьне,
Дева ә'йанбйә бь дьле we ә'м...

Бьра ид нәр'еж де һесьре хун, шор',
Щәлат дәрнәхьн шура жь калин,
Т'өнәбә гьри, шин у п'ор'ә-п'ор',
Де т'өшар нәгри у нәкә налин.

Бъра т'өнэбън дъне шэр' у дэ'w,
We хели нэкън э'wре мъръне,
Дъле де бьбэ т'ъм э'рше бь тэ'в,
У дэф-дэ'wэтбън т'ъм р'эwша дъне...

Т'ъблис

1967

ФЭQИЕ ТЭЙРА

Шайир гъртън бърнэ һ'эбсе, кӧ т'ӧ шара нэстьре,
Кӧ т'ӧ шара леве т'ьбэрк динар нэкън т'ӧ сӧр'е,
Кӧ т'ӧ шара бэ'ра һ'ӧбе дъле э'ршда пелнэдэ,
Кӧ дъле э'рш, кӧ р'ожа гэш весьн һ'эта-һ'этайе...
Же стэндън қэлэм, дэфтэр, шыкенандън саз-т'эмбур,
Чава дэсте щэлати хун зьмен бьбр'э ль шарур...
Гэло чь бэ'р, чь окйане агре һ'ӧбе весинэ,
Гэло чь шур, чь хэнщӧре һ'ӧбе жь дьл дэринэ,
Гэло чь қәйд у чь чидар, у чь зьнщир, п'энэтэ
Сэwта шайир, к'ълама wi we т'ъм бэндкэ, бэрнэдэ?...

Ереван

1960

АН'МЭД ХАНИ

Шайирьм эз, дэсте мьнда саз у т'эмбур,
К'ьлама нöh сэр заре мьн, бумэ шарур...
У дьле мьн э'рше э'зман бей'эд, һөдуд.
Эз натъмэ Пар'насе к'өрд-ч'йае мэ Щуд.
Т'аш ль сери, ль сэр т'эхте хвэ шайири
Ан'мэд Хани һ'өб у шэват, дьле һ'эйри
Мезэ дькыр р'аст у бэсте К'өрдьстане,
У жь дэрда ви п'ор' бэрфа звьстане.

Ленинград .

1964

ЭМ ДЬЧЫНЭ МЭКТ'ЭБЕ

Мина гөле баһаре
Qалч'ич'эке адаре,
Мьнмьнике зозана,
Стэйре э'рш-э'змана,—

Әве сьба э'зиз, хвэш,
Бэнгзе мәйи ша у гэш,—
Мэ зар'е көрд-көр' у қиз,
Хэмыландйә эв паиз.

У дэнге мѧ ноли саз,
Ширьн-ширьн у н'ѡвас
Дькѧ зьнгин, хѡлѧ-хѡл,
Дьк'ѡвѧ гѡнд, ч'йа у ч'ъл.

Қѧлфѧ-қѧлфѧ, р'ѡф бь р'ѡф
У бь зѡр'нѧ у бь дѡф,
Бь гѡл-сосьн у р'ьн'ан,
Мѧша нур-нур у сьбн'ан.

Ереван
1968

К'ЪЛАМА Ч'ЪВИКА ЗЬВЬСТАНЕ

Адаре бе, баһаре бе,
Уе бен р'ожед э'зманч'ик,
Р'ож бьк'ѡнѧ уе эшқ, н'ѡбе
Дахѧ п'ѡнще зеркълч'ик..

Кѡ т'ѡнѡбьм эз ль дьне
Мьн хѧм ннѡ у т'алаш,
Дьне бь гѡл бьбѡ хьне
У бѡхте хѡѡ бьмин шаш..
Т'ълбис
1965

ЩАБА МЕРК'ИМИ

Сьлт'ан Н'эмид готә кӧрманщ:
— Мын стандйә wә т'әхт у т'аш,
Нун ништьнә бехwәй-хӧдан,
Бе дәwләт, бә әхлийар у баш.

Кӧрманщ го: “Әм н'әта сахьн,
Бәр сьлт'ана qә данахӧн,
Әме р'оке ә'сә р'абьн.
Сәр к'әле тә Wәт'ән р'ахьн...”

Т'ьлбис

1966

Ч'Ә'В ЛЬ Р'ОЖА ХWӘШ

Агьр-шәwате р'абу нәwате бь зор qәwате,
К'әтә говәнде, wәлат кьр бәнде, бьруски жәнде...
Нә'лйа К'ӧрдьстан, баг', гӧльстан бун ә'рд, qумьстан,
Ч'әме н'ӧр' у гӧр', кание бьрqә дӧр', зив гол у бьӧр'
Жь дәрда кор бун, жь хуне сор бун, педа бунә хун...
Wәк qал у qьрша, стәйре ә'рша сәр бәрфе, к'ӧрша
Щьнйазе к'ӧрда ман ч'ә'л у к'орта, ль ч'йа у нәрда.
Нә'лйан дар у бәр, дайкед дьлхәдар, qиз-буке сор-зәр...

Вэлат ах у вах, к'өрдэ дьл бь дах, жь мале качах...
К'өрдьстан нэхвэш, шин-мышот у р'эш ч'э'в ль р'өжа
хвэш...

Т'ьлбис

1968

ДЬQÖРЧЪМЪН ГÖЛЕ ТЭ

Ах, К'өрдьстан, К'өрдьстан,
Ль тэ дэрдьн, звьстан,
Дьл тэ буйэ к'еле хун,
Эвлэде тэ қәйд, басхун...

Ль сәре р'яа у дьрба,
Хөре э'рде у т'ьрба..
Ль нава шәр' у щэнге..
Бәр бьруск у мэрг, чэнге...

Ах, К'өрдьстан, К'өрдьстан,
Ль тэ тэ'рйэ, тэ'ристан,
Жь дэст дэрд у көле тэ
Чьqөрч'ьмън гөле тэ...

Ленинград

1967

К'ОРДЬСТАН ДЫШӘВЬТӘ...

Шәр'ә, шәр'ә ләле шан,
Дышәвьтә К'ордьстан...
Жь нав мъжа баруте
Дәнге шин у гьри те...

Налине кал, т'ьфала
Те жь ч'йа у нәвала...
Қижина қиз, дайика
К'әтйә меше шашика...

Қур'ина шер, ә'фата
Миңаңи шур у балт'а
У зьлфәдар у хәнщәр
Қөткьр дьжмын дьл-щәгәр...

Шәр'ә, шәр'ә, ләле шан!
Дышәвьтә К'ордьстан...
Жь нав мъжа баруте
Дәнге шин у гьри те...

Ереван.

1965

ЛУРИ-ЛУРИ

Лури-лури, дайка тә дәстдәргүшә,
Лури-лури, дьле we кәл, хәшушә...

Лури-лури, дэрд у кӧле мьн бӧ'рын,
Лури-лури, к'энге шере вӧгэр'ьн...
Лури'лури, кал-баве тӧ чунӧ шер',
Лури-лури, эш шэр' дькьн ми́на шер...
Лури-лури, мьн тэр'а эш ч'ар-гӧман,
Лури-лури, мӧ багэрӧ, зьвьстан,
Лури-лури, ль мӧ буйӧ мьж-думан,
Лури-лури, хуне соркьр К'ӧрдьстан...
Лури-лури, дьмрын хорте дӧст'ьна,
Лури-лури, зьлф жекьрын физ, жьна.
Лури-лури, данӧ ч'ӧка физ-бука,
Лури-лури, шэр' дькьн газ-гедука.
Лури-лури, зу мӧзынбӧ, кӧр'е мьн,
Лури-лури, һьлдӧ тӧ шӧшхана кьн,
Лури-лури, дьжмын быгрӧ р'е-дырба,
Лури-лури, сӧре дайнке фӧрба,
Лури-лури, лехӧ дьжмын р'афӧтин,
Лури-лури, паше би́на хвӧ быстин,
Лури-лури, кӧ авабӧ К'ӧрдьстан,
Лури-лури, кӧ гӧл бьдын баг'-бостан.
Лури-лури, тӧе бьки р'а-т'ьвдир,
Лури-лури, бӧлки дӧрда бькьм бир.

Ленинград

1967

КЪЛАМА П'ЕШМЭРГЭ

Р'абьн, р'абьн, бьрано!...
Р'абьн бь шур, бь мэрт'ал,
Р'абьн, р'абьн, бьрано,
Шер, э'фате мала Зал!

К'ордьстане һэварэ...
Хун дьк'ьшэ мина ч'эм,
К'ордьстане һэварэ!..
Мэ дьл дэрдэ, кӧл у хэм...

Һ'эта к'энге һа һьлшьн
Һэргав ль мэ мал, ощах...
У дьжмын мэ бьк'ӧжьн,
У эм бьмрын дьле дах...

Һэрке бьмри ве дэме,
Бейи кӧштън нава шер',
Нэкэ, нэкэ т'ӧ хэме,
Бой к'ерейэ бэрхе нер...

Бь хуна шер, п'ешмэрга
Wэлет иро эм бьшон,
Бь т'оп т'ьвьнг, бь зэрга
Дьжмын қьр'кьн у бажон...

У к'ьламе Шех Мәһ'муд,
У к'ьламе Езданшир

Быстрен иро һәйтәһут,
Бежын дәнге зор к'ьбир...

Ль мә т'өнә тырс у сав,
Ль мә т'өнә пашда р'эв,
Тырсе һылда дэл у дау
Qawata мә т'оп-бэрэв...

Иро нав у дәнге м^т
Гьрминә ль дьһйае!
Дьжмын дитйә р'энге мә.
Поч'а ви пер'а нае.

Лехьн, лехьн, бьрано!...
Лехьн бь топ у т'вьнг!...
Лехьн, лехьн, бэрано!
Һуньн иро шер, пьльнг!..

Ленинград
1967

ЩӘЖНА НӘВРОЗ

Ль ве щәжна ә'зиз Нәвроз.
К'ау-к'обари қоткын колоз,
Дьла бькын шәмдан, вехьн.

Саз у т'эмбур бь эшқ лехьн...:
Бькьр шайе, бьгрн говэнд,
Дьжмьнар'а к'орд нае бэнд...
А'лэм дьняа педа дьзан,
Тэ'ва к'ордэ э'фат Барзан,
Бой азайе бйэ п'ешмэргэ,
Ви ль р'астие вэкр дэргэ.
Шэйиде мэ р'ожа Нэвроз
Н'эмезкьржэ азайа р'ож.
Стэйра бэхт, ах, нэ гэшэ,
К'ордьстанэ н'эзнийэ р'эшэ...

Ленинград
1964

БОИ АЗАИА К'ОРДЬСТАНА

Эзе р'абьм, р'абьм иро шэк к'орд Р'остэм у Зэр Зал,
Дэста вэр'ум даре сьпннг чава гиһа, қырш у қал,
Ч'энга хвэда бькьм хвэли ч'йа у қэйа, зэнг-зынар,
Чава бэраш дэве хвэда к'о дэ'н дьшун, дькьн ар.
Бэ'р-окйане ве дьняе н'уфкьм мииа лэwэнд, н'ут,
Э'змане сут жорда биньм-хвэр'а бькьм льбс, қап'ут.
Нив у р'ое бькьм нишан ль синге хвэи фьрэ э'рш.
Дөр' зьншире певр-стэйра өстие хвэда бькьм фэрш...
Бьрқ-бьруске дэве э'wра-ле бьк'шиньм-бькьм шур.
Бае Саме бьгрм-гэмкьм... бькьм Эшқаре хвэй нур,

Э'wr быпакын жь фьнще ви, текэ нор'ни, фур'э-фур,
У бобэлиск жь бэр п'ие ви текын ширдин, кур'э-кур',
Wэк агьре э'рд у э'зман, wэк агьре фэлэк-фэрх
Дор Мусьле, К'ордьстане т'эзэ эзе бьдьм чэрх...
Тире хwэйэ дарсьпынги, р'ьма хwэйэ э'ршвэр'ож,
Шуре хwэйи бьрусбьрди, гөрзе хwэйи дьнйа дож,
Wэк тэйроке миллион сала бь шьп'ук у кэвьри,
Бьбариньм эзе иро т'эв herca хwэ агьри...
Ль нэйаре К'ордьстане шэндэк сэри we қэтбэ,
П'ьрт'ие вийи лапи бьч'ук қэвре сэлимва мэт'бэ...
Бь нив, р'ожа синг хwэ нишан эзе Бэрзан хэлаткьм,
Қап'уте хwэ һ'ькйат-э'рши бьн п'ие Бэрзанда қаткьм,
Хэмла хwэйэ нур стэйри өстие хwэда биньм хар,
Текьм р'эwша э'фат Бэрзан т'аше мэйи нур баһар...
К'эскэсоре п'энг у п'ьр'р'энг бьһуньм һэйр у мэт'ал.

Ленинград

1966

ХЭWНА МЫН

Ве хэwнеда эзе чумэ К'ордьстана нөһ, бьк'ьр,
Һ'эчар қолба вэк'этьнэ шэмдане бэхт у агьр...
Ве хэwнеда К'ордьстане нэ мьж һэйэ, нэ думан,
Ве хэwнеда чаwа мьзгин бьрқ вэдьдын э'рд, э'зман,
Ве хэwнеда эшқ мьзгинэ... К'ордьстан we азабйэ...
Бэр ч'э'ве мын э'зман т'ьжи р'эфе қолынг-қазабйэ.

Р'ожа к'ьбир бь эшқ у'ша К'ордьстане дышхөлә,
У дора we к'эскэсорэ, һ'эзар аواز у гөлэ...
Т'эзэ бйэ йэк нане мәйи кал у бава һ'эзар кэр,
Мьләте мьн һ'эзар қабил ване т'эзэ we те сэр.
Дәф у зөр'не we гьрминэ... we қужинэ у дә'wэт...
Шәйнде мә т'эв р'абунэ, қьсэ дькьн эшқ, һебэт...
Бьрине ван бунэ нишан, шәмданын ль п'есире,
Бәжна ванэ бьльнд, талиан wэк мьнаре щьзире...
Кәри-сурйа ване тиньн, шәрже дькьн бэр п'ие ван,
Р'эхте гөлә ване тиньн, у давенэ өстие ван...
Хәрибе мә тен-дьк'ьшьн мина Фәрат у Мурад,
Ә'мьр тиньн, эшқе тиньн бой ошахе бэр мират'...
У к'өне ван мина бьруск ль дә'wәте ширқинэ,
Дәwса бьрқе гөл-сосьна ль говәнде жор тинэ...
Чь ширьнэ әв ләwжа нөһ... чь ширьнэ дәнге сез!
Әрфан, ә'гит минәни ч'йа бында бунэ чит у р'ез...
Ва мәйдане we щьридьн сйаре кьһ'ел-мә'нәкйа,
Сәр һәвр'а тен, бэр һәвр'а тен мина ә'wре бәләкйа...
Р'өхт у р'ьшмә синге һәспа дьтәйисьн wэк стәйр,
П'ар вәдькьн һәсп әрш-ә'зман мина Симьр', мина тәйр...
Боре батын, бә'ри Соськ, Р'әхше Бәләк у Әшқәр
Һ'нр'ә һ'нр'ьн әрд у фәләк, ә'зман кьрьн һ'эзар кәр...
Гөрзе брқе сьме өсьр фур'ә-фур'ьн, тенә хар,
Жор дьр'ьжьн, жер дьр'ьжьн сәр синге ч'йа, бәст-бәйар...
Сйаре һәспа мина әжда, мина дева, мәләка
Бе гәм-дьзгин чәрхе дьдын тәвәке әрш-фәләка,
Сәр к'өтанэ нав дел-бьжйа, дьһ'әжиньн ч'әпыла,
Мина бьруск ә'wр бе харе у бьрқ вәдә сәр гөла...

Т'оз у думан т'унд р'адьбэ мина һолма дэве зйа,
Һылдык'ышэ, һ'эмез дыкэ бэр-бэдэне бани-ч'йа
У дык'эвэ гэбоз-гэлийа т'эви эшқ у шайа дьл,
Жь кэвэр жи дыһ'элинэ һ'эму хыйал-хэме кёл...
Бука т'эзэ ль бэр п'эрде биркьрийэ шэрм у э'дэт,
Хели дестда дыһ'эжинэ, дьве: "Һанэ дэф-дэ'wэт,,
Зэ'ве т'эзэ чуйё Сипане пэй Хэща Зэр у Сиабэнд.
Дьве:— wэрын! дэ'wэта wэ К'ордьстане гьрт говэнд!...
Дьве,— wэрын!... Э'wan мьрийэ... бйэ дэ'wэта Мэм у Зин...
Бэхт у мьраз нақорч'ьмын иди тэр'-шан у нешин...
К'е қорч'мйэ бэхт у мьраз, шани ль к'е буйэ р'эш,
Дэ'wэта wan we дыгэр'э т'эви бэхте мэйи гэш—
Дьве,— wэрын!... иди т'ө Мэм начьн хэриб-қорбэтие...
Иди қиз-бук у Зэри-Э'йш набинын дэрд, бэдбэхтие...—
Дьве,— wэрын!... шен ава бйэ Дьмдыма мэ к'элэфэ!...
Һез-қэwэта Хане Чэнгзэр' мина стера зэфэ!...—
Дьве;— wэрын, Лэйл у Мэщлум wэгэр'йан жь э'змана,
Wан биркьрийэ зёлма э'wда, дэрд у кёле зэмана...
Дота гөрща, эвин Сэна'н р'абунэ жь к'ьбуре,
Мина һ'эзар эвин у р'о дыдын шэwқ у нэдире,
Хал у харзи п'эвк'этьнэ... Э'мэр аг'а we мьрийэ!...
Wэрдэка де жь шабуна ч'э'ва һесьр у гьрийэ...
Сэрговэндие надэ к'эси бь эшқа дьл дьлизэ,
— Хьрпаники,— дьве,— лехьн! эв дэ'wэт зэф э'зизэ...
Һэр һ'эвт көр'е һ'эсе Дуде ль говэнде бунэ ч'йа,
Орт'а wанда Кэр' у К'ольк we дөхеньн мина зйа,
Дэнгбеж Э'wдал у Щьзрайи т'эзэ дьнйа р'он дитйэ,
У ава р'эш, мират' корбун сэр ч'э'ве wan һьлатйэ...

К'олозе хвә қоткърьнә, ван кәкә-как, қир'инә,
 Шарур-былбул бәр кәр'бунә у дәнге хвә бър'инә...
 Дәнге Н'әсэн, дәнге Ә'вдал қужинә чар-чарнькал.
 Хер мьзгинә иро к'әтйә К'өрдстане-мала Зал...
 Аһ'м'д Хани, Ә'лие Нәрир у Щьзири, у Фәқи
 Ль Сипане мезә дькьн ве щәжн-ә'йда мә һәқи...
 У ч'ә'ве ван ишьқ дьдьн мина р'оже нөһ нәдир.
 Ә'бе ванә ль намьле мина мьжа ч'йайә чыл,
 Сәре вани к'олоз у п'еч мина сәре Игьрдаг',
 Р'у-гөлие ван нур, аҗази мина гөле нава баг'...
 У диҗанә ван бьһөшти мина ә'рше бь стәйр,
 Т'әмам әвин, т'әмам занин, теда һ'әзар сөр' у мәйр...
 У һьлдәнә т'әмбуре хвә бьк'ьр батын, лал у дөр',
 Н'әзар к'ьлам, һ'әзар мьқам т'әмбура тен һ'өр' у гөр'...
 У к'өбрә ван ширьн у хвәш дәлалтьр жь йа һорйа,
 Н'әчар қөлбе К'өрдьстане кьрә лилин у фьр'йа...
 — Шькьр р'әби! Шькьр хөде! Шькьр тә ә'рд у ә'зман!...
 Ль к'өрд вәбун қәйд у чидар, ль к'өрд вәбун зар-зьман...
 Шан!... Агьре оҗаха к'өрд шәмал дьдә вәк р'әе!...
 Дьжмьне мә дәвр у зәман бь дәсте мә һат р'әе...
 Бәйрақе мә кәвн у т'әзә бьльндьн дәст шерада,
 Кө сор бунә, ньтьринә хуна ә'фат мерада...
 Чар-чарнькал соркьрьяә ширьн, ә'зиз К'өрдьстан,
 Хәмьл дане, ә'мьр дане, кьрьнә к'ау гөльстан...
 У қәнш бунә, р'у к'әтьнә һәр бьринед мәйә р'әш,
 Қиз у хорте К'өрдьстане һ'өбе бунә мәст, сәрхвәш.
 Т'өнә иди к'ин, бедади, қәт'ьл у хун, ь'р'нуси:
 Мә көштьнә мә'р у дуп'ьшк. һ'әмв гьндьр у к'уси...

Мэ қыр'кьрын гөре хайин, һ'эму Ә'ван у р'уви,
Бәст у бәйар к'өбар мәшын каре хәзал, гак'уви...
У ч'эме мэ у кание мэ бунә шәрбәт дык'ышын,
Жь к'әнара дәрк'әтнә, сурте ч'йада дьр'ьжын...
Милион р'ожн нәдир дайә т'әви гөле милион р'әнг,
Шутьк-шьр'ав К'өрдьстане хвә бәрдайә шох у шәнг.
Дьбьстана we қьбинә, зар' дьхуньн миңа кәw,
Сәр заре ван шьер у қәзәл дьхөлхөлын миңа щәw.
Өлм у заннн п'әрwәз дьдын, мәр'а бунә бәхт-фәләк,
К'өрдьстана мэ ньтьрйә, буйә бьрща нәхш, бәләк.
Һ'әйри диwan у к'ьтеба хәw т'әқьсйә қиз-хорта,
Ль занине дост у йарьн, дьжмьньн бой к'ин, форта...
Заньстгәне занина нур ль бажар'а бун фәнәр,
Һәр нәзани у һәр тә'ри мьна бун бе бәрат-сәр.
Ч'йае к'ьбир бунә стун бын бәхте мэ у ә'рша,
Чәнг у мьрын к'әтнә дьл қәфзьнара у қәлша,
Бь к'өбарн we гөвинә бьлура мэ дәwрани,
Кәри-сури ль синге ч'йа бунә р'әхте мьрщани.
Шьван, гаван ап'ьншинә бь ч'әке нөһ у р'ьһ'ал,
Қәрп'ал. к'өлав авитьнә т'әв нәхwәшие дәрд у һал...
Бәрбь берне һур дьмәшын әшқ у к'өбар бериван,
Миңа р'әфе қаз, қөлынга һәр'нә бәр'ие у аран,
Щәрд у т'алан һьлатьнә миңа мьж у думане,
К'әда һ'әлал буйә р'ьк'ьн ль хәбат у гөмане...
Шур у хәншәр, т'ьвьнг, қьрмә бунә хәмле диwана,
У нахөбьнн к'өхе бьнә'рд, дәwсе бьрще ә'змана—
Ле нәрдәwан һьлдк'ьшын һ'әта һ'әзар сәд қати,
Қал у пира сәр гьвинә бь сәһ'әт у т'әқәти...

Чол у бэста тьрактора шэв у р'оже хөрминэ,
Хвэлийа шэвэ һ'өр п'ел дьдэ мина бэ'ре һ'өрминэ.
У т'өхьме бэхт-азайе жор дьр'жэ вэк стэйр,
Хвэлийа дайик һ'эмез дькэ дьле шэват у бы һ'эйр...
Сьмле зер'ин бьльнд дьбьн бэрбь р'ожа хэвн, бьһөшт,
Хер-бэрэк'эт К'өрдьстане дьбэ дэнгыз у лемьшт,
Севе Хэлат һ'өр дьшөлын шьвета лал шэвахьр,
К'өрдьстане гөл вэдьдн һ'эзар эвин-һ'өб у сөр'...
Ч'эм у каии шэв у р'оже зьнгэ-зьнгьн мина саз,
Хер у шайи К'өрдьстане бунэ р'ьһ'ал у льбас...
У эз к'өбар мезэ дькьм К'өрдьстане һ'эзар шар,
К'өндэ дьбьм у р'адмусьм хвэлийа вейэ зйарэт, нар...
Эз дьчьмэ нав бэрзана, қэлоче ван нурани,
Тья дьбьм сэрқот-п'ехас ч'эке ванэ батьни...
У бэхте мьн дькэ хөр'ин һ'эвт тэвэке э'змана,
Дьве: "Шайир, тө гьништи мьразе хвэй зэмана!..
Ч'ьра һ'эму бэхт-мьраза К'өрдьстане век'этйэ,
Мьлэте к'өрд иро т'эзэ жь бэр дава де к'этйэ!..
Азайа нур шэвқ вэдайэ жь р'ож-тэ'ва шьмале,
Мина баһар э'мьр дайэ ошаха тэ-ве мале!...,

Ленинград

1966

НӨБӨ Т'АЩ У БАЗБЭНД

Эз тэр'аньм, ней қаләнхөр,
Қалән бьбә тә жә'р, агьр,
Эз тэр'аньм, қаләндайи,
Ль тә р'эшбьн дәф у шайи...
Бь шур тө дьл найни р'ае,
Бь зор һ'өб у әвин нае,
Һ'ьзки р'оки хьзне зэнгин,
Нае к'ьр'ин һ'өб у әвин...
Ль һ'өбк'ьр'иа бәнг бәтр'әнгә,
Дьнйа бе сәр жер'а тәнгә,
Әви сах-сах иди ч'ә'лә...
Ә'мьр мина жә'ре тә'лә...
Бе һөб дьнйа шәв у тә'рйә,
Бе дьл у р'өһ', ә'вд у мәрйә...
Һ'ьзки шаһбә, һ'ьзки шьван
Бь һ'өба дьл дьбә шьван,
Бь һ'өба дьл бәхтәварә,
Дьнйа жер'а мал у варә,
У дәм жер'а гөла бинә,
Һәрт'ьм хер у шайе тинә...

Ә'мыр ширьн нәбат-қәндә,
Һ'өб жер'а т'аш у базбәндә...

Ленинград

1967

ХӘМЛА ЗӘРҖЕ

Ноли тә'ва ә'вра дәрә
Щәwq бьр'ьжә дор у бәрә,
Зәрйа к'өрда хwә фьтьли,
Шәкьр қәшәнг зьлф у гөли.
Да сәрә хwә к'офйа льқав,
Ль сәр р'асткьр зер' у дьрав,
Бь т'ьлие наз wәк һәвьрмыш
Да алики қотқа т'өнсь,
Хwәкьр зәбун у ә'нт'әри,
Гөли бәрдан тирәмә'ри,
Һерат к'өта ә'нйа кәвәр,
Гөлав р'әшанд деме фәнәр,
Ль бәр сурте хwәйә т'әләк
Сәрә бьска қьрә хәләк,
Кьлч'ик к'ьшанд п'истьк-бә'лги,
У ч'ә'в кьлдан бь ләгләги,
Ани горе нәхш у қөмаш,
Кьрә қитке чилә қәрқаш.

Кондәре хвә ал-фър'энги
Сәрда п'екър к'ау қәшэнги.
Р'эхте зер'и һ'әмәдани
К'ота синге хвәй мәрдани
We к'арбаре Шам-Һ'әләбе
Кьрә зәнде зәр шәләбе.
Гөстиле зер' қаш шәwahьр
Ль сәр т'лие дәста р'езкър,
К'әмбәр ани к'ота пыште
Бу сосьна нава дәште.
Хвә чаршәв кьр бь бәг'даие,
Һурьк-һурьк мәшйа шайе.
Ле бәшьрин дем у р'әшч'ә'в,
Жор-жер р'ьжйа ишьқ у тә'в...

Ленинград

1964

Р'ОҺ'Е МЬН ТӘЙРӘ

Ә'змаң ноли ч'ә'ве йаре
К'әтйә нава р'оһ'е мьн
У хьшина бәлге даре
К'ьламә бәр гөһе мьн...

Щәүа зивин, к'әмбәр шьр'ьк
Заринә бәр льнге мьн,

Тэ'ва зер'ин бь һерс у р'ък
Соркър гөла р'энге мьн...

Сэр мьле мьн бунэ стэйр
Мьнмьнике бьһаре,
У р'өһ'е мьн фьр'и т'эв тэйр
У жь э'рша нае харе...

Ереван
1966

Хвэзи доста мьн бьһата,
Э'рше дьле мьн һьлата,
Дэрге хера мьн вэбуна,
Бьгьрйама эз шабуна...

Э'wра гьрмин дэфе хьста,
Р'ое к'эскэсор дахьста,
Ба мьж бькра, бэ'лги бьбра,
Ч'эм у канйа т'эв бьстьра...

Гьранкьра говэнд ч'ьл-ч'йа,
Гөлла бьруске бьт'эқйа.
Э'wра к'өбар шабашкьра,
Мьнр'а бь дьл дэ'wэт бькра.

У мьн э'зман бькра финшан,
Ащ вэхара тэ'ва мьршан,
Пе бьбума мэст у сэрхвэш,
Һьлда хелйа доста гөлгэш...

Ч'йа ч'э'ве хвэ бьқортанда,
Э'вра бьруск дақортанда,
Бькра п'ирқин ч'эм у канйа,
Т'эбйэта де эшқ бьк'энийа...

Ереван

1966

ВЕ МӨН'БЭТЕ...

Агьр-шəват ве мөһ'бəте өсə һ'өр'ьн, өсə гөр'ьн,
Wэк бьруска дəвр у зəман дəрге дьла бэр дьфьр'ьн.
Бэр дьһ'элын, əман, гьди, бəрф у буза ве шьмале,
Буза дəвра т'əмам һ'элийа, нəма п'ьртие бəрфа сале...
Т'əмам хальн, т'əмам хəтын синг у бəре ве əвине.
Мина қөран у мьш'эбьн бэр һ'эщ-К'аба Мəк-Мəдине.
Қаш-қəлəме ве əвине т'өнə һ'өсне дьнийальке,
Бəжн у бала сьпндари нəбйə һəла жь хөльце...
Шькьлк'еше ве дьнийае һен-зəмана бенə сэр һəв,
Мьш'ид р'унен бь зəмана у р'анəзен бь р'ож у шəв,
Əман, гьди... Əw нькарьн т'өщар лекьн бь қəлəме

Н'өсн у бала ве эвине н'эта сахьн р'у а'лэме...
Шайир, дэпгбеж дэур-зэмана һэрке бен у һэв быцьвьн.
Н'эму зара у зьмана мина былбьл эш быцьвьн,
Эман, гьди, бэхте шэмэ, хэбэр-гьляа эш навиньн...
Сэр ве к'аше, ве титале шьер-қазэла һэвдө биньн.

Ленинград

1967

ТӨ БАҠАРБӘ....

Дьлкьнге мьн
Нэ лэпэкэ,
Лэпе кемтьр
Лап н'эвэкэ,
Ле н'өба мьн
Окйанэ, бэ'р,
Э'рше бе сэр,
Т'опа дьне
Көрикэ бэр...
Р'ожа к'ьбир,
Шэwq у нэдир
Бэр аґре дьл,
Н'өба ви гөр'
Тина қьрше
У гэрм накэ
Дьле меше.

Дьлкынге мьн
Нэ ләпәкә,
Ләпә кемтьр
Лап һ'эвәкә,
Һ'өба теда,
Агре теда,
Тө бауарбә,
Ә'рш щинабә,
Бәр агре дьл,
У һ'өба гөр',
Тә'ва агьр —
К'озийа муме,
Льба қуме....

Ереван
1966

Мьн го, қөрба, тө мезәкә газ-гәрдәне һөб Адиле,
Қәрқаштьрә бәрфа йәкшәв, һ'ялутьрә һәстие филе,
Деме назьк вәлә мина нива т'әзә, чардәшәви,
Жь шәwqa we у бәдәwние қөт'ар накн мал дәрк'әви,
Һәрке шашби, тө дәрк'әви, тә у һалбә we дәлили,
Жь һөба we к'aw т'әрәсе шәв у р'оже қәйд у дили,
Бәжн у бала гөл Адиле мина дара сьпьндаре,

Ғешин дькэ газ-гедука, һ'афа гели нае харе...
Хвэзйа мьн ши бэрда р'уне, қаске бина хвэ бьстина,
П'ошман нинэ паше бьдэ анэмәте р'оһ'өстинә...

Ереван

1966

ГАЗИ МЬН ДЬКӨ

Зәрйа мьнә гөл у һ'кйат,
Мина сева сорә Хәлат:
— Шайир, вәрә,—мьн кьр гази,—
Шьер, қәзәла бәс бьнвиси!

Әзъм тәр'а шьер у к'ьлам,
Әзъм тәр'а саз у мьқам,
Ғивйа тәнә сурәте мьн,
Ғивйа тәнә хал-хәте мьн...

Ғивйа тәнә ч'ә'ве бәләк,
Ғивйа тәнә бьске хәләк,
Мьн р'амусан тәр'а шьерә,
Бәйт'а һ'өбе, хер у берә...

Ғивйа тәйә синге дәфт'әр,
Хәте һ'өбе бьнвис ль сәр,

Бь зьмане хвэйи цэлэм,—
We бьр'эвн тэ хьйал-хэм!

Эзъм тэр'а шьер у к'ьлам,
Эзъм тэр'а саз у мьрам,
Нивйа тэнэ сурэте мьн,
Нивйа тэнэ хал-хэте мьн...

Ленинград
1967

ШЬЕРА МЬНЭ ЛЬ СЭР ЗАРИ

Хэща мьни, һ'эща мьни,
Wэ'ща мьни, р'эща мьни,
Мьнр'а э'мри, мьнр'а сэбри,
Дьле кэри тэ щэбьри...

Мьн имани, мьн гөмани,
Р'өн', эрк'ани, эшце к'ани,
Мьн баһари, һөба нари.
Шьера мьнэ ль сэр зари...

Ленинград
1967

ЭЗ У БАРАН

Эв барана дөр' мина йара мьн
Те у р'адмусэ дем-диндара мьн,
Эз бь эшқ дыбнем сэд у к'елма we
У сэрхвэш дыбьм бин у хелма we...

Барана э'зиз бь эшқ те харе,
Дьнйае дышо т'оз у хобаре,
Дьнйа дык'энэ мина г'ола ал,
Жь мьн дьр'эвьн у хэм, у хьйал.

Ленинград

1967

ХВЭЗЫЛ ЛЬ ВИ

Хвэзыл ль ви, к'е р'адмусэ леве назьк,
Хвэзыл ль ви, жер'а бэ'лги зэнда тэ зэр,
Хвэзыл ль ви, к'б бйркьрйэ дөрд у к'эсэр,
Хвэзыл ль ви, т'о кьри бук нэфса хөр'а,
Хвэзыл ль ви, т'о лэ дьки т'ьм дь'ае,
У зар'а ви тэр'а шйрьн дьве: — дае!..

Т'ьлбис

1965

Р'АМУСАНА ПЕШЬН

Алав-агырэ,
Нэбат-шэкьрэ,
Н'эйат у э'мрэ,
Ськ'ан у сэбрэ,
Т'ьбэрка бьк'рэ,
Шэрав у ськ'рэ,
Чь нэ зортьрэ,
Р'ое гөр'тьрэ,
Мэлн'эма дьлэ,
Бэйт'а былбьлэ,
Мьск у гөлавэ,
Мьзгини-щавэ,
Р'ожа нэдирэ,
Бь зэрг у тирэ,
Эвин сэрхвэшэ,
Ах, чьдас хвэшэ,
Эвин мэщнуэ,
Бе дин, қанунэ
Бь р'амусана сьвтэ у пешьн...

Ленинград

1967

АГРЕ Э'РД У Э'ЗМАНА

Бьру-бьжанг we тэ бунэ мина п'ьлте э'вре тэ'ри,
Бьрқ у бьруск бэр дьлэкьн мина тире п'эрвэд жэ'ри...

Ч'э'ве тэ р'эш шелу бунэ мина голе бэр т'офаре,
Сурэте тэ хал мьрузкьри мина ч'ьре нэв духане
Дьр'ышьфьн, мьн т'ьре we багэра тэ лехэ, весьн,
Жь дэве тэ духана дьл һьлдк'шэ, гөлфэ т'езьн...
Несьре тэ эз һьлдамэ мина ч'эме дэрбаһаре,
Р'е наднэ һэв, фур'э-фур'ьн, п'ел сэр п'ела тенэ харе.
Диндара тэ бобэлискэк минани зйа ле дэрк'этиэ,
Н'эвт бэ'ре р'эш р'абунэ, элк'ан ль элк'ане к'этиэ...
У деме тэ ноли р'ожа нава э'вр, мьж у чэнге,
Мьн э'вдали we хэйидйэ, мьнр'а к'этиэ қал у щэнге.
Нерс у аща дьл тэ р'абйэ wэк элк'ане we бэ'ра р'эш...
Дьлурини, дьлубини, мина зйае бэдһ'ал, нэхwэш.
Мьн сефили тэ we кьрйэ нэфилама мёре көле,
Н'эзар шур у зэрге хэзэб тэ жэндйэ мьн у пашпиле.
Бь к'ур нэ'лин тө дьвежи: "Тэ чьма эз биркьрьмэ?
Тэ эз кьрьм қэрт'эла р'эш, дэрде тэ эз пиркьрьмэ!..."
Мьн т'ьре эз Сипанемэ, сэр мьн э'врэ, думан-мьжэ
Неч'ира мьн п'эшкэ бөва һатйэ, wэки мьн бькөжэ...
Мьн т'ьре эз зинданемэ, н'эвт тэwэке бьне бире,
Дьл-Зина мьн мьн дэрдьхэ, эз анимэ бэр т'эг'дире...
Эз сыпи бум мина к'эфэн, ль мьн сар бун зар у зьман,
Дьл бьруски мьн кьр ширдин: "Мэщнуьм,—го,—дэwр
у зэман..."

Ленинград
1966

Дьвэ щарэке,
Гөл баһарэке
Өз у тө бькын
Шөхөл, к'арэке...

Дьвэ дэмэке
Нава хэмэке
Бэре щьнэте
Бькын тэ'мэке...

Ленинград
1967

НЭ'МА ТЭ

Нэ'ма тэ мьнр'а шьерэ,
Нэ'ма тэ хер у берэ,
Сьлавэ, мьзгин, э'мьр,
Гөманэ, ч'ар у сэбьр.
Мэлһ'эм у дарман, һ'эйат,
Һөнгөв у щербэт, нэбат..
Нэ'ма тэ мьнр'а шьерэ,
Нэфасэ, бин у р'өһ'э,
У р'ожа мьнэ һөһэ...

Т'ьлбис
1967

ҚУЛЕ ТӘМӘ

Әз чь биньм тәр'а п'ешк'еш,
Кө әз дурьм у жь тә беш.
П'ешк'еша тә р'өһ' дьле мьн,
Саз у т'әмбур, нәхш, гөле мьн,
Дәда р'өһ'ә лапә пашин,—
Әш сосьна ә'мрә һешин.
Р'адьмусьм тә бь шәват,
Төи мьнр'а жийин, һәват...
Һ'эта дьжим, һ'эта һәмә,
Т'әне, т'әне қуле тәмә...

Ереван

1966

ИАР У ЭВАР

Ве эваре
Сурте йаре
Чь сор бун...
Вәк һьнаре
Синге даре
Бь мор бун...

Бәжн у бале
Ль ве п'але
Һешин кьр...

Хорт у кале
Дәре мале
Т'эв дин кър...

Т'ълбис
1968

БОИ Р'АМУСАНӘКЕ

Хвәзи диса гаван бума,
Хвәй һәрайи, һәван бума,
Бьгәр'яама ч'йа у банйа,
Мьн вәхара авед канйа...

Ә'вра бьда шур у зәрга,
Мьн хвә бьда бәр синге га.
Жь баране р'абйа селав,
Чарьх-гора мьн бьда нав...

Ль Щәйрое хвә сйарбума,
Т'әпа ч'йеда р'аст харбума,
У ви байи жь we һесөйе
Дак'әтама қөнт'ара ч'йе.

У Басәре мьн бьә'втйа,
Ә'втина ви бьк'әта ч'йа,

Мина зэнгъл бьхөлхөля,
Гар'ан бэржер бьмьлмьля...

Гисне р'ое э'wpa к'эта,
Тэ'в бьр'ьжйа чол у тэ'та,
Бькра вингин меш у моза,
Дешер һьлда мерг у хозан...

У qорьхчйа бькра гази:
— Кор'о, дешар бэржер бэзи!
У we газие, qал у бале
Дешар бьбэзйа qийале...

Бьбйа зьншир дора голе
Зэри дэрк'этана чоле,
Мина гөл у к'эскэсора,
У шан нане п'ала бьбра...

Зэрик бэрбь мьн бьһата,
Дизка qет'ьх дест бьк'эта,
Һурһурибйа у бьшкэста,
У we лева хwэ бьгэста...

Сорбйа мина шэ'ра гэвэз,
Мьн чьнгкьра бале бь лэз,
Эз у зэрийа тар'ьһ'ане
Бьк'этана хэбэрдане...

Дәрде дьла мә пьрскьра,
Э'рф у э'дәт мә биркьра...
Мьн пач'кьра ве ниврое
Сурте вейә мина р'ое...

Ереван

1966

Ч'ЫАИЕ К'ЭСЬРИ

Чимана мэхбур,
Ч'әми сәр вәк шур,
Жор р'ожа щәмал
Дарда вәк мәрт'ал,
Бьн ә'рше қобә
Ч'йәе ә'сабә
Ширьн р'азанә...
Шәр'а вәстйанә...

Ленинград

1967

ГОНДЕ МӘ

П'алдайә ч'ие гонде мә,
Дәлал, ә'зиз, р'ьнде мә,

Бэрп'ала ви зьнарьн,
Бьип'ие даре чинарьн,
Бьние гәли у зьһол,
У ч'әм теда һолә-һол...

Ереван
1966

Р'ОЖ У БӘРХВАН

Бәрхване жир әшқ р'уныштйә һ'афа зәра зәмани,
У фиқа ви дьстре, дьстре һ'әзар зар у зьмани,
Авазе we дьчһн ә'змиң, п'әрвәз дьдһн жор у жер...
У р'ож бь һ'әйр, жь әшқа дьл дадхә, пор', гөлие зер'.
Дар дьк'әнә, бәр дьк'әнә, дьк'әнһн гөл у р'һ'ан...
У р'адмусә... у р'адмусә шәват... шәват... р'ож бәрхван.
Гьштьк ледхһн, һәв дьчһн-тен у кар, у бәрх бь мьзгин
Дь бһн хелйа р'ожа әвин, бһн бәшәра we букин...

Т'ьлбис
1967

ӘЛӘГӘЗ

Һ'әмез кьрһн п'әнше р'ое
Әләгәза к'ау у наз,

We ч'э'в мьздан, р'абу хэве,
Wэргьрт хэмла хwэйэ хас.
К'обар нуна зьлф у гөли
Мина зэрйа дэ'wэте,
Möh'бэт гөр'кьр һ'эзар дьли
Э'вд у и'сан, т'эбийэте...
Коне к'орди ль синге we
Бунэ һ'эзар хал у хэт,
Һ'эзар-һ'эзар war бьнге we
Бунэ р'эwша хэwн, qöдрэт...

Ленинград

1967

ӘШҚА Т'ӘБИӘТЕ

Wәхта сьве зу тәйр-ту дьхуньн,
Кьламе хwэйэ хэwни дьһуньн,
Мерг у чимана, гөл у р'һана,
П'ьлте э'wре зер', мьжа э'змана
У тәрибаре, у гөлие дәре
Һ'эйр сәлам дькьн бь лөт'ве йаре.
У һәр дар у бәр бь әшқ у бәшәр
Ль сьва зер'ин, бьн хелйа we шә'р
Һәвр'а дьк'әнньн, һәв дькьн мезә,
Жь ч'э'ве wана һесьр дьбәзә...

Жь эшқ-шабуна съва гӱлхъне
У дӱрд, у к'ӱсӱр тен биркъръне...

Т'ълбис

1967

С Ы Б Ө

Дике п'ӱр'зӱр' дӱнг данӱ нӱв,
Гьртӱ нӱч'а агьр у тӱв,
Р'о дӱрк'ӱтӱ нав мӱйдане,
Бӱрда тӱри-тӱристане.
Ль сӱре ч'йа бӱрф шӱхӱли,
Мьж нълк'ьшйа н'афа гели,
Н'ӱзар аواز к'ӱтън нӱве,
П'ьзӱри-чу льбсе шӱве...
Зар'а харьн нан у тӱште,
Qӱлфӱ-qӱлфӱ мӱшйан дӱште.
Бӱста нълат мьж у думан,
Сор-зӱр кърън мерг у чиман,—
Мина шӱмдан р'о дарда бу,
Баки неньк чӱле р'абу,
Wi р'амуса гӱл у гиһа,
Несре гӱла кърън зиһа...

Ленинград

1966

Э В А Р

Р'ое т'унщк у т'эвори шэкър, һуна,
Эзман сор бу мина ware қэт'ыл'хуна.
Шэве дурва һ'эйр-һ'эжмэк'ар т'эмнэк дахьст,
У ч'йа мър'уз, мә'дэкъри сйа хвэ р'ахьст,
К'эрб, һебэта ч'э'ве гōла һесър к'этне,
Блура бе зэлул һват, ахин һатне.
Алав, агър гъртэ лода э'вре сьни,
Р'эфе тэйра жоре бь тьрс хвэ же дьпи.
Баре мъже сэр мьле ч'йа жорда һьлшйа,
У кэре пез нот'ьли ч'ем бэрбь гōнд к'ьшйа.
Бьлбьл вэхар һесре ч'э'ве э'зиз йаре,
Дьл— щэгэре сэрхвэш бьлбьл һатнэ харе,
Бэр ч'э'ве ви бу мъж, думан шэв у тэ'ри,
Заринйа ви дьле кэвьр кьрэ кэри.
Шэwq у агре э'змин р'эжйа гола зивин,
Qазе п'эр'бэрф, вэрдэке нэхш кьрьнэ зивин,
Э'йна голе бу һ'эзар кэр, һ'эзар дэрэм,
Хōмама шин ле һьлк'ьшйа, ль сэр бу хам.
Нав мерга гōл у халичэ, у к'эскэсор
Мина бог'е дини чьлдър бь э'ор'э-э'ор'
Ва ч'ем һ'эжанд поч'а хвэ шур бь һерс у һ'ар
У ч'эп у р'аст ви к'эфа чил т'уқыр к'энар...

Ереван
1966

Ч'Ә'ВКЕЛК

Тә'ри мина һ'өбре р'ьжйа,
Хуна р'өе сәр ч'йа пьжйа,
Һ'өлм у думан ле һ'ьлк'ьшйа,
Ба кьр қир'ин, һат у қужйа,
Ә'вр зол кьрын ль сәр ә'змин,
Села ә'змин кьрә зьмин,
Р'ьжйанә сәр дөр'-щәвахьр
Певр-стәйре нур у агьр...

Г'ьлбис

1967

ШӘВ

Шәве мина пирһ'эвоке кьрә һ'өрмин, һу кьр ә'зман,
Жь һ'өлма we ә'зман р'әш бу, бу ду, тәни, қир у қәт'ран,
У жь ә'зман ә'вр дальқйан wәк п'ьлте ду, коне пире,
Шәве һива хwә һ'ьлбьр'и пе чәнщке хwә мина тире,
Дә'са һиве wәк ч'ьра дон анцах-анцах да ч'ьруси,
Шәва к'әвтор' рав мала хwә һеди львйа мина к'уси.

Ереван

1966

ШЪКИАТЕ БЪЛБЪЛ

Ней, гѳлфьрош, дълкэвьри тѳ, малхьрав,
Тэ зэнде хвэ һьлданэ жор мина қэсав,
Гьртйэ хвэда к'ера хвэйэ р'эш мират'и,
У р'асэри сосьн, р'ьһ'ан гѳла һати,
Тѳ же дьки р'ьһ'ане наз, гѳле һэлил,
Бежэ гэло чйэ фьрқйа тэ у эзраһил.
Бэр ч'э'ве мьн бу тэ'ристан, бу шэвэр'эш,
Вэхта мьн ди к'ера дэст тэ, дэсте тэй р'эш...
Тѳ дах дьки, дьк'эзрини мьн р'ѳһ у дьл,—
Бэр ч'э'ве мьн бу тэ'ристан, бу шэвэр'эш,
Ль гѳлфьрош һа кьр газьн шарке бьлбьл.
— Тэ эз кѳштъм, кьръм эт'им, һиштъм сефил,
Һ'эта к'энге эз у гѳла һа тэр'а дил...
Го, те бьди хатьр наве р'эбе жорин,
Ван гѳлар'а тэ дьл щэгэр ль мьн бьр'ин...
Гэло чава тѳ ль хѳде дьки қѳт'ар,
Бь поле сор т'ъм дьфроши ван гѳле нар,
Баһе гѳла бэр дьле мьн т'ѳ шар т'ѳнэ,
У һэр-һэр гѳл бэхт у йази, э'мре мьнэ...

Ленинград

1965

ПАИЗ

Р'эфе қѳлынга жор бунэ шьр'дан,
Говэка э'змин чэрх у фьтьл дан,

Шэв у р'о зор дан баск у қаната,
Бър'ин э'змане ер у шэлата.
Сэре ч'иа ньхамт мъж у думане,
Сурие пез-девер к'ышйан аране.
У шар у зозан ман хали, мэлул,
Шър ба у кӧндва ньватън зэлул.
Р'эхте синг дара р'ъжйанэ э'рде,
Бэлге зер' гърйан шэк зар'е бе де...
Лэйлан к'эт дэшта у бэржер бэзи,
Р'ыщафе гьртэ даре р'ут тэ'зи...
К'эч'эл бун меше пор'-гӧли кӧришк,
У шэв бунэ сал, р'о бунэ башишк,
Р'оже гәһ дьняа бе р'энг у р'у ди,
Р'йа хвэ ле гӧнаст, дурк'эт, хэйди...
Һэспе хвэ сйар бун ба-баһозе дин,
Шъли-шьлоп'э һатън гәф у к'ин...
Т'ълбис
1968

ШИНА ДАРА

Дара хьстйэ кӧзбэте хвэй зер',
Мэлул бь к'эсэр дьнһер'ьн бэржер-
Минани кьнез, минани йаре
Ва дькьн шина гӧлан, баһаре.
У бьн лынгада дьбьнэ хвэли
Бэлге аһазэ минани хели...
Ленинград
1964

Б А

Досте мьн байэ,
Ль һ'эму щйайэ,
Нэ р'ож, нэ шэве
Нак'эвэ хэше...
Дьк'эвэ гэлийа,
Р'адьбэ сэре ч'йа,
Бэрдьдэ э'вра...
Лэвдхэ бэ'ра,
Сйар дьбэ қэйа,
Ле дьбэ пэйа,
Дьчэ бажар'а,
Сук у базара,
Вэдкэ п'энщэра
Ль к'очьк-сэра.
Дьк'отэ дэрийа
Минани мэрийа.
Минани конда
Ль п'эр'е гонда
Wi пуйэ-пуйэ,
Бе мал у дуйэ.
Дэрте гедука,
Wэк сйаре бука.
Бь дэнг, бь һ'ьсэ,
К'эси натьрсэ...
Эw бае динэ,
Т'ьм дьфитинэ,
Ль чол у бэстэ

У қә наһәстә,
Т'әва р'адмусә,
Чь бенамусә...

Ленинград
1967

ЛЬ БӘР БӘ'РЕ

Сәкънимә дәве бә'ре
Мәт'әл мамә we нәдәре,
Бә'рә һерсә бы гәф, бы гөр',
Р'абйә дьле вейи бы сөр'...
Ә'йнә ле бйә һ'әзар кәри,
П'елә р'әшьн, тә'ри-тә'ри,
Дәве ванда кәвьр зьнар,
Р'ьк'ев кьрнә ль сәр к'әнар...
Р'о к'әтйә нав к'өрк у қап'ут
У нахвенә ә'змане сут...
Мьж у ә'вр вәк зйәе р'әш
Ль сәр дьле бә'ра нәхвәш
Дьшулькьн незик-незик,
У ба вана дькә гьзик.

Ленинград
1964

ЧАРИНЭ

●

Нэбатэ, ширьн һ'оба дайнке,
Дьле we бэ'ра хер у айике,
У т'өнэ жер'а нэ сэр, нэ к'энар,
Т'эк эwэ э'рше бемэзили нар...

Т'ълбис
1966

●

Э'рф-э'дэте мьлэте хwэ дэрнаем,
Дост-братйа т'ө мьлэта дэрнаем,
Дьне педа, э'рша педа бьгар'ым,
Бьн бэйрада Wэт'эне хwэ дэрнаем...

Т'ълбис
1966

●

Го, стэйре гот стэйре:
— Мә чь э'сыл, әм чь мэйре?
К'е әм кьрын мәзил һәже?
К'ане сәр у ахра дәвре?

Т'ьлбис
1966

●

Һ'эта зьл жи э'мре в'яа т'арифә,
Һ'нда хвәда вәк к'енаре ар'икә,
Мури бь зьл ав-селаве бу хьлаз,
К'е we бежә: “Муриер'а зьл кōрикә?...”

Т'ьлбис
1967

●

Бһнар набә бе гөл, былбьл,
Машоқ набә бе һ'об у дьл,
Дьһйа һ'ьзки бьбә щьнәт,
Бәндә набә бе хәм у кōл....

Т'ьлбис
1966

●

Бьһаре гӧлда, ле гӧлбьчьвин,
Агре дьл к'этэ бьлура шьвин,
Сэда бьлуре у бае сэрхвәш
Һәв һ'әмәз кьрын бь һ'ӧб у эвин...

Т'ьлбис

1967

●

Демзәре, тӧ бәлайи,
Агьре р'әб-әлайи,
Йа р'әби, әв чь агьр,
Кӧ хвәха бәр щәлайи?

Ленинград

1967

●

Шәв у р'оже әз дьһ'әльм, кӧ тӧ дури,
Ах тә дьһ'ә мьн п'әрдә кьр, бьрща сури,
Баск у қанат мьр шькәстьн, тә хәм нинә,
Кӧ тем незик, дьшәвьтьм, агьр, нури...

Ленинград

1966

●

Жь дэсте ве дин, т'эрэзе бэрбат бум эз,
Жь дэсте ве дэрд-мэрэзе щэлат бум эз,
Нэма т'ақэт, һ'эта һьлдым эз қэлэме,
Чи мьр'анэ һэрке паше... хэлат бум эз...

Ленинград

1966

●

Эз чумэ мерге нава гөле ал,
Гөлке готэ мьн: "Һей хорте дэлал,
Бежэ, тэ чьма п'ел щанья мьнкьр,
Бой былбьле хвэ эз бум т'эк щэмал,...."

Т'ьлбис

1967

●

Мьн дьреж буйэ шэва мьн, нае, нае хэва мьн,
Мьн бьрийэйэ кэва мьн, р'ож у э'мьр, тэ'ва мьн,
К'этийэ пышт һэвт ч'йае дур, к'этийэ пышт һ'эвт бэ'ре к'ур,
У дьл һатйэ дэ'ва мьн, к'а бьдэ бин, һэва мьн...

Ереван

1966

●
Хвэзи ньһа ль гонд бума,
Нава мерге гөлфьнд бума,
Шэв у р'оже быгэр'яама,
Т'ым р'эх зэриа хвэ р'ьнд бума...

Т'ьлбис
1966

●
Хвэйбаг'ванбэ бьра һэр гөл,
Хөдангөлбэ бьра былбыл,
Бәнде бей'об у дьлкөвьр
Дьр'йә нава бахче ә'мьр.

Т'ьлбис
1966

●
Әз Сәна'не т'әзәмә,
Дьл, р'өһе мьн т'ьм хәмә,
Дьһ'әльм һәр сәһ'әте
Һ'өба дьле мьн ч'әмә...

Ереван
1966

●

Ич'кә кӧ һэйә-әш ә'сылфрош.
Бь қьрар вәхвә, бь қьрар бьнош*,
Гәһ бецьрарби, әше тә вәхвә
У сәре тәда дьне бькә дож...

Т'ьлбис
1967

Qӧрба, т'әмбур нә шьвдарә, бьгәр'инә һәр шьван,
Саз, шайирти нә п'аланә, кӧ һьлинә һәр йәкан,
Саз у т'әмбур нә к'ьнщәкә, һәр к'әс хвәр'а бьк'ьр'ә,
Һәр дәстида т'әмбур настре, бь зор бәқки дьқӧр'ә...

Т'ьлбис
1964

*) вәхвә

ДЭСТАН

ДӨ ГӨЛ

(Кэрик жь дэстане)

Һэспе шинбоз кьрә һ'ьр'ин,
Агьр пәкйа жь фьнща,
Әрд пеколкьр ви бь нор'ин
У р'абу сәр һ'әрд қьч'а,
Дәвгәме хьст сйаре қәшәнг,
Дьзгин бәрда жь дэста,
Ноли бьруск бь дә'w у щәнг
Пәкйа-к'әтә р'аст-бәста...
Хөбар р'абу минани мьж,
Мина ә'wре нисане,
Әрд у әзман бу гөжә-гөж,
Һ'әжйан туме һ'әwшане...
Ширқин к'әтә кархәзала,
Чынгкьрьн жь бәр т'ума,
Р'әшйан гәли у нәwала,
Шәwқ дан мина фьнд, мума.
Те бежи қәй ба-бобәлиск
Дайә пәй нур пәзк'увйа,
У һ'әйwана бь искә-иск,

Небэт зьрав ван чьвйа...
У пэй һэвдө, мина к'арбар,
Синг қәйеда бунэ р'ез,
Те бежи қәй дөр'е шэбар
Бунэ кани ль һэврез.
Сэр қәйер'а сийар кыр фьрқаз,
Ноли шере бьн бэр'йе,
Виали қәйе һала бист газ
Чьлапәкыр дур һ'эр'йе...
Ча стера һэвбьдэ бер,
Сйар һеуэрзэ кыр қижин,
Кэвэзане дэст ани жер,
Қар да орт'а хвэ у зин...
У өстөре карейэ шур
Қөлкыр п'еша ап'ьнци
Жь poste we ишьқ у нур
Сэр зин р'ьжйа шибьщи.
Дьл дьк'өта кархэзале,
We к'эрб дькыр һивэ-һив,
Һэрдө ч'э'ве we дэлале
Қольбин вэк щотэ һив...
У кархэзал һ'эзар бьр'и
Һ'эчар алья чун-мәшйан,
Мина гөлла хөрмин-гөр'ин
Бэст у бэйар р'авэшйан,
У шэнгэсйар банзда э'рде,
Тэ го ч'йа жь ч'йе һатэ хар,
Дьзгин авит қэрп'уз к'эрте,

Жь зин жорда ани бар.
Wi дани р'ым, тир у кэван,
Ани харе ап'ынщи,
Ча бэла бьн э'вр-э'зман,
Дэре тэ'ва нарынщи.
Wi вэкьрын шэ'р-мумайи
Жь к'олозе дэвэт'ук,
Тэ го хатын эшц у шайи,
Бэст у бэйар бунэ сук.
H'эзар эвин хэвр'а гёл дан
Ль сэр э'нья чил-кэвэр,
H'эзар р'ойи тэ'в нэдир дан,
Ль диндаре бун бэшэр.
Wi хэсп к'ышанд бэрбь даре,
Вэкьрын ле тэнг у бэр,
Зин у бусат анин харе,
Ап'ынщие бьск авит сэр.
Qизэк ль бэр qэфа зьнер
Щер' дабу бэр канйа зив,
Иарэб, эвэ H'эвка h'ьнер,
Kö дэрк'этиэ мина нив?
Иарэб, гэло хорийэ эв
Жь э'змана жорда hat,
Иан п'ьзьрин h'эвт шэве шэв,
P'обу, wэки вьр hьлат.
Иан хорт хэwn ди ви бэйари,
Хэwnэр'ожка п'ьр' э'щев:
K'ö п'эйдэ бу вьр эв hори,

Эв зэнана сурэт сев.
Эw шэв-р'оже те неч'ире,
Ль ван чол у бэйара,
Т'ө к'эс тьрса ши у тире
Нэк'этийэ ван ақара.
— Мьн к'эрэмкэ авэкэ сар,
Хушка дэлал у э'зиз,
Т'ибуна мьн нагэр'э зар,
Дьле р'эбэн бйэ паиз...
We щер' һьлда у бэшъри,
Щер' да дэсте шэнгэсйар,
Ши бь дьле а'щ к'эсьри
Қолта пашин жи вэхар...
Һэбьн һ'эзар кание к'эwсэр,
Венасиньн агре дьл.
Һ'эзки р'абьн һ'эзар сэд бэ'р,
Бэрбат набэ т'ө эw гөл.
Һ'эта мурйа безар, т'опал
Занэ дэрде эвине,
У бьн п'эр'е э'змане кал
Р'өһ'бэр дьжи we бине...
Хушке, бежэ, тө к'ө һати,
Эвди гэло, йан һори,
К'ижан ери у шэлати
Һати бь хэйд у гори?
Йан дьмини ве ақаре
Т'эви. каре хэзале,
Йан жь эшце, йан жь қаре

Динар дьки бэжн-бале?...
Чава т'эзэ гөл у баһар
Бьднэ дьне хэмл у р'эхт,
Бьшкок бьдын сосьн, маһар,
Пер'а һ'эзар эвин, бэхт...
Ж'обра ширьн кьрэ хөлин,
Вэбун леве бэлгр'һ'ан,
Зьман гэр'йа we бь налин
Нав дьране дөр'-мырщан...
У мэлүлие деме we гөл
Кьрэ тэ'ри, ани бэнд,
Бьрускэкэ бь к'ин у көл
Бьру-бьжанга вэжэнд,
Ч'э'ве we бэ'р гьрт мьж у чэнг
Һесьр р'ьжйан сурэта,
Мина бэ'ре һ'өр'э бь шэнг
Р'абьн бь к'ин, бь хэта.
Ча нэфил'ам у бобэлиск
Бькьн шидин сэд дэнги,
Ч'эйа р'акьн минани ниск,
Бькьн тэйрок бэтр'энги.
Чава көла зьвьстане
Бьк'эвэ қьр' у қьр'аш,
Иан жи бьһар, гөльстане
Бьтэфиньн зиае а'щ...
Го: "Бьрао ,эзэ э'вдьм,
Э'вда сэрр'эш у дьлжар,
Дэрде нэмам чава т'эвдьм,

Wəхта дьл бунэ ньжар.
Wəхта п'адше зöлм хэзэве
Ани к'ока баве мьн,
Щьнийаз педа данэ тэ'ве,
Qəланд арq у аве мьн...
Эз р'эвимэ жь дөст и'сан,
К'этьмэ дьл т'эбйэте,
Һ'эвт баһарьн у һ'эвт нисан
Бина мьн т'эк вьр дэрте.
К'увитьрм жь хэзала
У һивэмэ жь э'вда
Дьминьм ван шах-шэп'ала
У азамэ ван э'рда...
Хwэзйа мьн бе ль wi э'вди,
Wəки шайэ, бəхтəвар,
Хwэзйа мьн wi, к'е дəрд нəди,
Дьл гöланэ у баһар,
Даре дьне у бьн э'зман
Сэ жи нəбэ бехöдан.
Сэ жи нəбэ бе ч'ар, гöман
У бе дəлил, бе мьк'ан.
Ль ве дьне э'забэ п'ьр'
Т'эне хушк у бьрати.
Əw зортьрə жь бə'ре гөр'
Һэр дəwранə, һэр к'ати.
Wəрə ада мере бəре
Эз тэр'а хушк, тö бьра,
Һ'эрдö хəбэр кö вe дəре

Мэ бьбын бэхт у ч'ьра...
Чэрха р'ое жь синг э'змин
К'обар-к'обар һатэ хар,
Т'эбйэте эшқ кьрэ зьмин,
Эвин к'этэ бэст-бэйар.
У хорт сйар бу у да бэр'ож,
Ль т'эркйа ши хушка нөһ,
Т'эзэ һьлат ван бэхт у р'ож,
Бэр ванда һат бин у р'өһ'...
У ап'ьнши ноли шэве—
Теда дө һив, дө стэйр.
У р'асти жи нура тэ'ве
Хольдибун һэрдө мэйр...
Зьлфе зер'ин миша тиренш
Жь ап'ьнши чунэ дар,
Чава р'ожа цэдир у генш
Э'змен дахэ п'энше зэр...
Һэсп гьһиштэ бэр шыкэвте—
Бэр ши-варе шэнгосйар;
Банзда ши ча мере мэвте,
Хушк жь һэспе ани хар.
Да пешйа ве, эв бьр һөндөр',
Го: "Эвэ мын мал-ошах,
Тө жи, хушке, бьминэ вьр,
Һ'эта мэ те р'ож у чах...
Эшқ у к'обар бь һ'алали
Дьжин нава т'эбйэте,
Чол у бэйар, ль шице хали

Хушқ у бьре аг'рәте.
Сосьн, р'ьһан, гөл бьнәфьш,
Тәйр у каре хәзали,
Һ'әта ч'әме бесәүдә, һ'ыш
Ван һ'әйри ман чарали...

Т'ьлбис

1967.

КӘРИК ЖЬ ДӘСТАНА "КӘР" У К'ӨЛЬК,,.

Вәрьн, әзе вәр'а бькьм қьсәке
У бешиньм ль вә сәри қасәке.
Чьқас һәнә готьне мә щәһаһьр,
Нава ванда к'ән у шайи у һесьр,
Һәв тен һунан мина гөле һ'әзар р'әнг,
У к'ана ван ә'мре бәндә, дәм у бәнг.
У әв готьн, у әв ч'ир'ок, у гьли
Дәүрана тен дьбьн хәма һәр дьли.
Әвьн ширәт у бәрдьли һәр дәме,
Р'өһ'е и'сен р'адькьн сәр қәдәме.
Тә дайә һ'ыш гәло щарке, һей бәндә,
Хәбәра дөр' вәк нәбате бь қәндә,
Дьхөлхөлә, т'әв һәйна мә қөр'на те,
Мәр'а буйә т'әще ақьл, ширәте.

Хэбэр һэйэ бара дьла у сэбэр,
Шэвэкэ р'он, сьвэкэ хвэш у э'мьр,
Хэбэр һэйэ шурэки туж, дө дэви,
Дьжмын дьхэ вэк бьруска бе тэ'ви,
Хэбэр һэйэ вэк мэрт'ала бь зьри,
Дэрпа дьжмын пер'а hate, фьзьри,
Хэбэр һэйэ щики һасе у һ'эсар,
Же дэрнае нэ пэйдэ у нэ сйар.
Хэбэр һэйэ т'аше зер'ин сэре э'вд,
Р'енишэ т'ым һ'эвт тэвэке э'рш у э'рд.
Хэбэр һэйэ шэwq шэмала тэ'в, р'ое,
Э'исан нькар бэр бьр'эвэ, те р'ае.
Хэбэр һэйэ э'йни жэ'ра мэ'ре р'эш,
Бь к'ижане дьли һ'эзнийэ у нэхwэш.
Хэбэр һэйэ дьнйак тэ'ри, нэдиһар,
Нэзанийа мэ ль сөр'е we бйэ ст'ар,
Хwэзыл ль wi, кө бь тира аqьл, һ'ыш
Ани диһар сөр'ед weйэ бьнэфьш.
Хэбэра баш бьһатьрэ лал у зер',
Зер' п'уч дьбэ, ле эw хэбэр т'ым те кер.
У бь фькьр эв хэбэре дэwрани
Тэр'а дьвен: чйэ э'фати, мерани?
Чйэ һ'элали, һ'об у эвин у р'асти,
Р'асти чава бйэ азайа п'эрэсти,
Йа кө хэмлэ, йа кө к'эмлэ, т'аше дьл,
Эw те готьн у бь һ'эта заре т'ъл.
Т'өнэ т'ощар бой наве we т'ө мьрын,
Чьqас һэбьн бэ'се хьраб у кьрын.

Әш дышхӧлӧ мина р'ое у шӧмдан,
Шӧwqe дьдӧ р'енге тӧ'ри, тӧ'ристан.
Р'е дьвина бӧнде несир, хальфи,
Же дьр'ӧвьн вьр' у бӧг'дан, хельфи,
Зӧлм, зӧлули же дьр'ӧвьн, дьбьн қат,
Бӧндӧ дӧрте сӧр р'йа н'ьлу, р'аст, шьмшат.
Әвде сӧрр'ӧш бь сьдqe сах, бек'ӧдӧр
Бьльндӧ жь һори-п'ӧрйа, п'ехӧмбӧр,
Әв сьдqe сах, тӧ р'ьнд бьзан қӧрна те,
'Исен әш кьр һори, мӧлӧк у хӧде,
Кӧ бе исаф зӧлма нӧкӧ чӧндьк-чӧнд,
Же бьтьрсӧ, же бьгьр сав, бьгьр зӧнд,
Бӧлки кембьн зӧлм у кӧштьн у қат'ьл.
Мӧ'ре кӧле кем вӧжӧнӧ ль ӧ'вд дьл.
Ль к'е нӧбйӧ н'ьш у ақьл у сӧwда,
Қӧр'на хwӧда әш бйӧ р'ебӧр у сӧйда.
Ль к'е нӧбйӧ н'ьш у ақьл у к'ӧмал,
Әш дӧрк'ӧтйӧ сӧр н'ьдуде нур, шӧмал,
Кьрйӧ мӧрт'ал занна хwӧ нӧр дӧқӧ
Бӧр чӧтнайа зӧлм у қира сӧр'—сӧқам.
Әвина к'е н'ӧр п'елдайӧ мина бӧр,
Н'ӧвт к'ӧнара дӧрбазбуйӧ бь к'ӧсӧр,
Бьрқ-бьруска кавл сефилие ле жӧндйӧ,
Фӧлӧке әш пӧй бӧхте ви базандйӧ,
У бӧхте ви фьрқаскьрйӧ wӧк хӧзал,
Әвина кавл нӧдайеда сӧмт, мӧщал,
Зьвьр'андйӧ ль ви кьрйӧ чарбери,
Зӧреда әш к'ин авитйӧ сӧр сери,

Щэндэк ле бийэ һ'эзар п'эрчэ дьл зэре,
Р'өһ' веснайэ поли нура фэнэре...
Лэсти һ'өбе бэндэ чуйэ гэлэк дур,
Wэки гөла бэхт һ'эмезкэ дьле нур.
У ль бэхте хwэ к'энийайэ ч'э'ве фэн,
Йазйа хwэр'а к'ышык листйэ к'ин у тэ'н,
Э'wana эw qэрф авитйэ зиндане
Р'өһ' qэтандйэ мина бэлге р'ьһ'ане.
Qэбра сарда у бьн хwэлийа п'ьр' щэбар
Йаре хwэстйэ т'эк һ'эмэзкэ өстйе йар,
Ле фэлэка корэ к'оти сэркөр'и
Орт'а wанда данйэ кэлэм у дьр'и.
Агре һ'өбе заһакьрийэ бэ'р у ч'эм,
Бьн һ'эвт ч'йар'а дэрбазбуйэ белэqэм,
Һьлк'ышйайэ һ'эвте э'рша бьрqa нур,
Сэр Рйа Кадьз гөр' пелдайэ, чуйэ дур.
Ль сэр р'йа хwэ вехьстьнэ р'ож, стэйр,
Э'рш у э'зман сэр qанате weйэ тэйр,
У нив, у р'ож, у эв дьнйа у стэйр
Бэнгие һэвьн дьле шэwат у бь һ'эйр,
У һ'өба wан буйэ зьнцир, п'энэтэ,
Наһелэ йэк wэки йэке бьqэтэ.
Бьзан, һ'өб те ве дьнйае се тэрза,
Йэк дьжэнэ тира орт'а һ'эвт фэрза,
Эвиндари бьриндарэ у мәщнун,
К'эсэра wi көл у дэрдэ, жэ'р у хун.
Эвина wйэ көлэ к'эсар у бь дэрд
Буйэ к'оч'эр у дьгэр'э э'рш у э'рд,

Бий сэрт'аша һ'эвт ч'йр'оке гөл нисан
У те готып һ'эта һэйә э'вд, и'сан,
Мәһ'буб әвә бы дьл һатйә һ'эбандьн,
Дәфт'әра дьл т'әне бы дьл те хвэндьн,
Һ'әрфа пешьн к'ълита we дәфт'әре
Һ'әму машоq те дәрнахә qэдәре,
Дәгмә машоq хвәндйә һ'әрфа лап к'ьнар
У һуркьрйә дьле хвәйи занг-зьнар,
У qөрч'ьмйә э'мьре вийи qалч'ич'әк.
Духана дьл ль мөйт'е ви бйә п'еч'әк.
Һөб дьфьр'ә дәwре дәwра т'а иро,
К'ер'а көлә, к'ер'а гөлә, бәхт у р'о.
Сәр баскәки бәхт у мьраз у шайи,
Сәр баскәки шин у мьрын, тә'лайи.
К'ер'а дьняа зинданәкә кәвьри,
К'ер'а шьнәт, гөльстара шәкьри,
К'ер'а дәфә, әшq у шайи у дә'wәт.
К'ер'а бәхт у зер' у т'ашә, у дәwләт,
К'ер'а шинә, к'ер'а гьри, зәлули,
К'е дьә'нт'ә бьн дәрде жә'р бы qули.
Та ви дәме бәхт у р'әшчал дьзвьр'ә,
Бәнде дөһ ша— ч'ә'ви иро һесьрә,
Е дөһ һ'әзни-дәви иро бы к'әнә,
Гәло чьма бәхт у зәман һа фәнә,
Чьма бунә щотә к'ьһ'ел шайи-шин,
Шайи дьчә, шинә пәйә гәф у к'ин.
Фәләк чьйә, гәло зани, һей бәндә,
Шундамайин, ч'ә'внәбари, ә'дәтә,

К'ин у һ'эйфэ, зöлм, зальми, ч'э'вр'эши,
 Кö дьнйае буйэ мьр'н, нэхвэши.
 Бэхте э'исен э'исан хвэйэ бь һ'өнöр,
 Һ'ыш, аqьльн, qöрсах, щэгэр, кьрына дөр',
 Тэ гав авит бь һ'эмд һэр'э бьфькьр,
 Бьзан к'ижан тэ р'аст авит, к'ижан, шьр',
 Р'ожа тэ дöһ, р'ожа иро к'ижан к'ар,
 Дöһ у перва к'а тэ дитйэ чь зьрар.
 Чь э'мьрда, wэки нöһ бу дöһ, йан пер,
 Иро кэмнэ, шарна дэгмэ эw те кер.
 Зер'кэр'пештьр к'е р'ынд занэ баһе зер',
 Бь һэр дэсти нае qэнщи к'ар у хер.
 Wэхта бэндэ дьхöльqэ те дьне
 Сыдqe һ'эдал ноли ава Зьмзьме,
 Рох' ишьqэ э'йни тэ'ва нав р'оже,
 Бин эт'ранэ wэк р'ыһ'ана бэр'оже.
 Т'эк э'мьрда бэндэ дьбэ һасьл, qал.
 Qэwэт дьгрэ, дьгрэ аqьл у к'эмал.
 Ль сэр т'эхте э'мри бь сör' у бь т'эрз,
 Э'вд пэйайэ, йане филэ, йане фэрз.
 Дэма дьне эw ажотйэ мал бь мал,
 Мала мә'те һасе кьрийэ бь к'ин, qал.
 Р'öһ, qэлпе э'вд э'мьр кьрийэ һ'эзар т'эрз,
 Бэндэк гөлэ, йэк жи кöлэ у мэрэз.
 Бэндэ һэйэ дьдэ дэст тэ пьрса сар,
 Һ'ьзки бавби, һ'ьзки бьра, һ'ьзки ч'ар.
 Пьрса хвэйэ чор'э мьр'дар', лапэ геш
 Щие нэлаз м тэр'а дькэ wэк дьреш.

У минани мэ'ре р'эши бь гьлиши
Тэ дур начэ, те у дьбэ бьк'эр'чи.
Бэндэ һэйэ ль ви т'өнэ мал у һ'ал,
Пьрса ширьн тэр'а дькэ т'аш, р'ьһал.
Бэндэ һэйэ, дэстэк байэ, йэк баран,
Бь р'умэте бйэ шэкрые сэр заран,
Дэст дьдэ тэ бь сьдце сах, һогьри,
Шина тэда жь тэ зэ'фтьр дьгьри,
Шайа тэда жь тэ зэ'фтьр ша дьбэ,
А бьрати у һогьри һа дьбэ.

Бьнер', к'ейэ э'йни 'исан у шамер,
Кöштие ви би, we тэ ч'э'лкэ мина шер,
Бэндэ һэйэ тэлаqr'эшэ, кöткöто.
Баве п'еше кака, лоло у тото,
Вэнэгэр'ин тö ль вйа гьлие сар,
Гьлие ширэт у шэвахьр бьк ньжар.
Бь к'öтане нэбйэ мэри һе т'ö к'эр,
Мэрьвк'öтан п'еше мэрие сэвдасэр.
Бь ширэте бэндэ һэрт'ым те сэр р'е,
Һ'эзки бьчук, һ'эзки кале дэв гор'е.
Бэндэ һэйэ п'эр' аqьлэ у занэ,
Бь бара дьл дьве эви хьзанэ.
Э'мыр, к'ьтеб хвэр'а кьрйэ к'ана һ'ыш,
Сэр öлм бэнгйэ мина йаре дьл-нэһ'ыш,
Дэсте вида т'ел гьзика сөр'е т'ев
У бэндэр'а э'мре иро дьбэ хэви,
Кö вэдр'эсэ, дьбэ ишат у э'щев,
У бэндэр а э'мре иро дьбэ хэви;

Бэр вэдьбэ дьһйакэ нһһ һ'эзар тэһн.
Бэндэ һэйэ фэлэк ле ч'эп пашопе,
Хэзала бэхт дышулькэ бһн шэл'е.
Дэһса кө һ'өб жер'а бьбэ т'аше гөл,
Дьбэ мэрки у дьжэнэ сэр'а дьл.
Дэһса кө һ'өб бьбэ р'ожа гэшэ тэ'в,
Дьбэ мьрһн, сэр дадьхэ баске шэв.
Бэндэ һэйэ чькус ч'э'врөл, зйае а'щ,
Эһ т'ернабэ дьне жер'а бьки баш,
Т'өшар эһлэд, бьре, көр'ап накэ ч'ар,
Пэ'рне хвэ жэ'р кө бьдэ к'е, дькэ қар.
Бьзан, хвэйзер' зер'а нэдьэ һе т'ө хер,
Зер' эһ к'өштйэ у жьна һи дайэ мер.
Эһлэде һи һөр' у һ'арбйэ э'алэме,
У дэфа синг ле вэжэһйэ шур қэме.
Бь өстыра нэшкэстынэ занг у зэр
Дэрде һ'сен ле қир'йайэ бь к'эсэр...
Мал һэбуне дьне һаби бь бара,
Хенши һ'эвэ қэрп'ал қэдэк, дө дара,
Чьқас бьки зөһм у хуне, шэһг у қал,
Те п'ошманһи жь кьрна хвэ бош, бэтал.
Дьне майэ т'эне қэнши, һаве баш
У тэйһсйэ ль синг қөр'на мина қаш.
Бэндэ һэйэ жь һ'өр'буна бйэ бабах,
Нэзанйа көл ль сэр сери дайэ шах,
Бэрбь нэп'акне эһ дэ'фандйэ ч'э'ве көр,
Дайэ көштһн у эһ кьрйэ гор' бь гор'.
Бэндэ һэйэ қалп мьхэнэт бьбь'а,

Бьбэ зйарэт, тө нэчэ бэр бь дьэ'а,
Эw мал тэ'рйэ, к'ө бышхөлэ эw ч'ьра,
Тер'а нэчэ, һ'эски бьбэ р'е, п'ьра.
Дьһа р'ьндэ, тө һэвалби гөре ч'йа,
Е өсар'а нэчи шайе, щьнэт щйа.
Достйа е һа т'ьме кьнэ, нэ дьреж,
Пэ'рие wiда жэ'ра нэйар, дэрд у эш...
Нэ һьндькьн э'wane һа қэлп, хьрав,
Дин у мэсэв бой ван п'эрэ у дьрав.
Мьш'эба ван нэр'астйэ у дэрэw,
Имана ван т'эк кöшт'ьнэ у гэрэw.
Е һа зэ'фьн, тө р'ьнд зани, йарэби,
Һ'эта к'энге ван э'wana к'эрэмби,
Бой чь тэ эв э'ван кьр'ьн зэрг у тир,
Пер'а жэндэ Көрдьстана п'ьр' һесир...
Һэрке һэйи у һэр дэqэ дьвини,
Ван э'wana һ'эта к'энге те бини,
Дьвэ тө жи буйи йэки мина ван,
Зөлме тини, дьки қэт'ьл, дьки қан.
Бежэ чьма һ'эта иро ве гаве,
Хуна к'өрда гөр' дьк'ьшэ wэк аве.
Бежэ чьма зөлм һесирйа нав доже
Тэ автйэ К'өрдьстане һ'эта иро, ве р'оже.
Һ'эму мьлэт бун хwэй дэwлэт у мьк'ан,
Чьма т'өнэ дэwлэта к'өрд, К'өрдьстан,
Хwэ к'өрд ль тэ нэкöштйэ көр' у эwлэд,
Тэ К'өрдьстан һиштйэ бе т'ашц у дэwлэт.
Шер р'адьбьн К'өрдстана к'aw чекьн,

Э'ван чьма бь гәф у гөр' пе лекьн.
Бежә к'энге те к'өрд бьки к'эрәме,
Бежә к'энге те ль к'өрда бей р'әме,
Бежә к'энге we мә чебә К'өрдьстан,
Дәwsа хуне бьньтьрьн баг'-бостан,
Ль ч'йае к'өрд һәр'ә, һьле думан, мьж,
Тә'ва шайе дәре бькә қьжә-қьж.
Гәло чьма к'е кемтьрә хорте к'өрд,
Бь ферьзи у ә'фатйа хвәйә хөрт?
Бәжн у бале у бь гәwdә wәкә фил,
Р'ожа қайме бона дьжмьн эзраһил.
Натьрс, гөлле, көле, қөрқөшум,
П'ешмәргәйә р'ожа қайме, доз у шум.
Т'абе найньн сәд Тариел, һәзар Зал,
Дьқөльбьн бәр зәрпа wan wәк хәзал.
Сәрһьшкйа к'өрд гәләк буйә мерхаси
У бьрқ дайә р'ожа ә'wьр, мьж у си,
Пер'а жәндйә дьжмьне қәлп у дәвхун,
Һәйна мәр'а буйә дирәк, бьрш, ьстун.

СЭРЭЦЭМ

Дэрхэда шайирда	3
К'брдьм	7

Мьн ль э'рша сэфэрэ

***	8
Октйабра нур	8
Тõ вэрэ, ногьре қэлэме	9
Ль Смолние	10
Жь фр'нде	11
Ленинград	12
Қалэм	13
Мьн ль э'рша сэфэрэ	17
Шина э'рфана э'рша	20
Шот'а Р'уст'авели	22
Бэр некале Э'мине Э'вдал	25
Вэрнэ меван	25
Ль мала т'эзэ	27
Сьба гõнд	28
Бу мьзгини	31
Эз шамэ	31
Мьсьлэ'та э'рд у э'змин	32

Хэвна мьн

Зьмане к'брди	35
Вэк заре хвэ эм хõлхõлин	36
Де	37
Фэдне Тэйра	39

Ан'мэд Ханн	40
Эм дьчынэ мэкт'эбе	40
К'ылама ч'ьвика звьстане	41
Щаба мерк'ими	42
Ч'э'в ль р'ожа хвэш	42
Дьқөрч'ьмын гөле тэ	43
К'өрдьстан дьшэшьтэ	44
Лури-лури	44
К'ылама п'ешмэргэ	46
Щэжна' нэвроз	47
Бой азайа К'өрдьстане	48
Хэвна мын	49

Дьле бэнги у т'эбйэта р'энги

Н'өбэ т'аш у баабэнд	55
Хэмпа зэрие	56
Р'өн'е мын тэйрэ	57
Хвэзи доста мын бьхата	58
Ве мөн'бэте	59
Тө бауарбэ	60
***	61
Гази мын дькэ	62
Шьера мынэ ль сэр зарн	63
Эз у баран	64
Хвэзыл ль ши	64
Р'амусана пешьн	65
Агре э'рд у э'змана	65
Дьвэ щарэке	67
Нэ'ма тэ	67
Оуле тэмэ	68
Иар у эвар	68
Бой р'амусанэке	69
Ч'йае к'эсьри	71
Гөнде мэ	71

INSTITUT KURDE DE PARIS

ENTRÉE N° 835

Shikoye Hesen
Espoir d,un
caer Kurde
1970

سکویه هسه سن
مهرامی دلی کورد

(تیریقان)

ЦИМЭТ 84 к.